

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZERDA 1925 április 15.

101. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciere-palota)

Eszmék harca

Herriot megbukott, de megbukott-e az a politika, amit képviselt?

Mikor Macdonald átvette az angol birodalom kormányzását, a történetíró objektivitásával alapította meg, hogy kormányra lépésének első híre jobban átformálta az egész európai politikát, mint a munkáspárt évtizedes ellenzéki küzdelme. Herriot mögött negyedszázados politikai múlt áll, sikerekben, eredményekben gazdag múlt; de ez a huszonöt éves múlt minden küzdelmével együtt jelentette annyit, mint be nem váltott miniszterelnöki programja. Huszonöt éves sikeres és eredményes ellenzéki főlér-tizhónapos miniszterelnökség meddő szóharcaival és sikertelen próbálkozásával.

Nem lehet senki, aki erre a kérdésre igen-nel felel. Ami szemünk előtt végbomlott, az a küzdelem valóban nem politikusoknak és pártoknak tusaja. Az eredmények és balsikerek az övéik, de az a haladás, bukás és visszatarterés, amiben az egész emberiség meanelő csoportja részt vesz, a történelmi fejlődés sebességmérője. Hogy Macdonald kormányra léphetett, annak sokkal nagyobb jelentősége van, mint hogy kormányon volt. Hogy a háboru befejezése után két évvel megbukhatott a háboru politikája s a Clemenceau—Millerand—Poincaré-triasz nyomában kormányra léphetett Herriot s kormányzása tíz hónapja alatt hű maradhatott ez első nyilatkozatában megteit ígérétehez: „emberi politikát fogok folytatni”, ennek a ténynek sokkal vigasztalóbb és messzeesőbb jelentősége van, mint Herriot tizhónapos kormányzásának.

Eltűnhet-e az emberiség történetében nyomtalanul az az eszme, amelyik egyszer diadalmaskodott? A politikai pártok, társadalmi osztályok s harcban álló nemzetek rendszerint idegen zászlók alatt vívják meg küzdelmeiket. Nagy, útfogó erejű, egész országok népét, egész társadalmakat fölkorhálózó igazságokat hirdetnek a küzdelem céljára. Amit a hit vár, a tudomány sürget, a vallás igazol s a tömegszükséglet követel, azt mind fölírják zászlójukra. A világot megváltó gondolatokat, az emberiséget a testi és lelki kizsákmányolás szégyenéből föl szabadító eszméket, az örök békének ígérteit ne az imakönyvekben s ne a „házi áldások”-ban keresd, nyájas olvasó, hanem hadvezérek napiparancsaiban, háborura uszító politikusok propaganda beszédeiben. Hatalmi érdekért folyik a küzdelem s ezekre a jelszavakra azért van szüksége

a küzdőknek, hogy idegen segítségeket is meg tudjanak mozdítani törekvéseik mellett. Am a győzelem nemcsak a hatalomért törtetőknak jelent sikert, hanem azoknak a gondolatoknak is, amikkel összetartották, együtt tartották és lelkesítették csapataikat is. Hadvezérek és politikusok nyomában beülhetnek a hatalomnak hadizsákmányait fölé emelt trónusára, de órák, olykor pillanatok is elegendők arra, hogy a csömörré elnehezedett lelkesülés kivesse őket bitort helyük-ről. A győző gondolat nem veszi át ilyen gyorsan a kiűrtett sáncokat, de a gondolat uralma sem ilyen ideiglenes.

A háboru befejezése a háboru egyetlen célját sem valósította meg. Lehet-e mégis azt állítani,

hogy ezek a háborus célok halottak? Lehet-e azt hínni, hogy a kis nemzetek felszabadítása az önrendelkezési jognak, a népszövetségnek, a döntőbírótság rendszerének gondolata a győztes hadsereg takarodójával örökre lehasnyaltott. Macdonald és Herriot megbukhattak, de nem bukott meg az a gondolat, mely őket hatalomra emelte. Egész Európában küzd egymással a háborunak és békének, az elzárkozó kizsákmányolásnak és a kezetyujtó-emberi szolidaritásnak gondolata. A küzdő vezérek elbukhatnak ebben a rettenetes harcban, de azok a sáncok, ahová egyszer kitérték lobogójukat, az utánuk következők küzdelmétfogják megkönnyíteni — a gondolat végső győzelméig.

nyek és javaslatok tárgyalására.

A minisztertanács megkezdte az iparoshitelekrol szóló javaslat tárgyalásait is. Ezenkívül Miletics Szlavkó egészségügyminiszter beszámolt délszerbiai körutjáról, valamint a novisadi egészségügyi intézmények helyzetéről és az új egészségügyi palota építési munkálatairól. Szóba került még a hajózási szindikátus és a hajós munkásság közt kitört harc is, amely miatt most a munkások passzív rezisztenciába léptek, de strájk kiörésétől lehet tartani. Ezért a minisztertanács megbizta Sztanics Andrea közlekedésügyi minisztert, hogy mint közvetítő vegyen részt a kormány részéről a szindikátus és a munkásszervezetek közt folyó tárgyalásokban.

A rokkantak tiltakoznak a rokkanttörvényjavaslat ellen

Az új rokkanttörvény-tervezet, amelyet Gyuristics Márkó szociálpolitikai miniszter kedden nyújtott be, nagy elégedetlenséget kelt a rokkant-szervezetek vezetőinek körében. A törvénytervezet szerintük lényeges visszatesesét jelent azzal a javaslattal szemben, amelyet a Davidovics-kormány alatt dolgozott ki a szociálpolitikai minisztérium a rokkantszervezetek képviselőinek bevonásával. A rokkant aktív tisztek szervezete a királyhoz és a hadügyminiszterhez táviratot intézett, amelyben tiltakozik a tervezet főbb intézkedései ellen és különösen azt kifogásolja, hogy a javaslat ötszáz dinárban állapítja meg a száz százalékos rokkant tisztek legmagasabb illetményét.

Konferencia a kereskedelmi minisztériumban

A kereskedelmi minisztériumban április 23-ikán a kereskedelmi és ipari képviseltek bevonásával konferenciát tartanak, amelyen a Legfelsőbb Gazdasági Tanács megalkításáról szóló törvény kidolgozásával foglalkoznak.

A tervezett Legfelsőbb Gazdasági Tanácsnak az lesz a feladata, hogy egy a kormányt, mint a parlamentet támogassa szociális, gazdasági és pénzügyi kérdésekben.

A bolgár követ Ninesics külügyminiszternél

Vakaralski beogradi bolgár követ kedden délelőtt felkereste hivatalában Ninesics Momcsiló dr. külügyminisztert, aki a bolgár követet az éppen Beogradban tartózkodó Rakics Milan szófiai jugoszláv követ jelenlétében fogadta. A tanácskozás hosszabb ideig tartott a mindkét országot kölcsönösen érdeklő politikai kérdésekről.

Bomlás előtt az ellenzéki blokk

A klerikalizak támadják Radicsokat — Pasics miniszterelnök Dalmáciába utazott

Beogradból jelentik: A husvéti ünnepek alatt nem merült fel semmi olyan momentum, amely a politikai helyzet további fejlődéséhez hozzájárult volna.

A király szombaton Sarajevóba utazott, úgy, hogy ezzel a kormány rekonstrukciójának elhalasztása befejezett tényé vált. Pasics miniszterelnök is hosszas készülődés után kedden este elutazott néhány napi szabadságra a dalmáciai Cavtatba, helyette a kormány vezetését ideiglenesen Gyuristics Márkó szociálpolitikai miniszter, a kabinet legidősebb tagja vette át. A miniszterelnök távolléte alatt a minisztertanács tovább fog dolgozni és elintézi a napiranden levő törvényjavaslatokat és függő ügyeket, azonban fontosabb politikai tárgyalások Pasics távollétében nem fognak történni.

Időközben lassanként megérlelődik a helyzet a radikálisok és a Radics-párt közötti közvetlen tárgyalások megkezdésére, annál is inkább, mert az ellenzéki blokk körében mindjobban mutatkoznak a bomlás jelei. A klerikaliz-párt sajtójában már nyíltan támadják Radicsokat. A muzulmánok egyelőre hallgatnak, a demokrata-párt körében azonban nagyon hűvösen beszélnek a Radics-pártnak a radikálisokhoz való közeledési kísérleteiről. Nincs kizérva, hogy a blokk formai egysége — miután belső egységről már nem igen lehet szó — rövidesen szintén szét fog esni.

A horvát képviselői klubban is széthuzás mutatkozik a Zajednica és a Radics-párt hívei között. A Zajednica képviselőinek nem teszik a Radicsok által megkezdett új kurzus és szeretnék továbbra

is a blokk politikáját folytatni. Ezért a politikai világ nagy érdeklődéssel kíséri a zagrebi eseményeket, különösen a Zajednicának az utóbbi napokban mind gyakrabban előforduló külön tanácskozásait. A horvát egységpárt egyes tagjai máris nyíltan kifejezést adnak elégedetlenségüknek a Radics-párt mostani politikája miatt, bár hangsúlyozzák, hogy a legközelebbi konkrét célok tekintetében, különösen az obznana megszüntetése, a Radics-párti mandátumok igazolása és a letartóztatott vezetők ügyében teljesen együtt haladnak Radicsokkal.

A minisztertanács ülése

A husvéti szünetek után kedden délelőtt újból ülést tartott a minisztertanács, amelyen még Pasics miniszterelnök elnökölt. A minisztertanácsban Sztojadinovic pénzügyminiszter, Trifunovic hadügyminiszter, Krizman erdőügyi és Miletics agrárreform-miniszterek, — akik még nem tértek vissza Beogradba, — nem vettek részt.

A tanácskozáson a politikai helyzetről, elsősorban a parlament munkaprogramjáról tárgyaltak. Gyuristics szociálpolitikai miniszter betérjesztette a kormánynak a rokkant-törvény most elkészült tervezetét. Ennek átvizsgálására a kormány bizottságot küldött ki, amelynek jelentése után a javaslatot azonnal betérjesztik a parlament elé és a nemzetgyűlés ezt a törvényt fogja először tárgyalni. Ezután mint legsürgősebb javaslat, a lakástörvény fog a parlament elé kerülni. E törvények megszavazása május 1-éig minden bizonnyal meg fog történni és azután kerül sor a többi törvé-

Gyorgyevics Dragoszláv suboticaí főispán marad

Nem szűnik meg a suboticaí főispánság

Beogradi értesülés alapján megírtuk, hogy a belügyminiszter Gyorgyevics Dragoszláv suboticaí főispánt Bács-Bodrog vármegye élére akarja helyezni.

Gyorgyevics Dragoszláv főispán ezzel a hírről kapcsolatban a következő nyilatkozatot közlését kéri:

— Teljesen valótlán a szombori főispánna leendő kinevezéséről szóló hír. Ha valaki foglalkozott ilyen kombinációkkal, az csak: *számvitelés korcsmáros nélkül*. Velem semmiféle kombináció nem valósulhat meg a beleegyezésem nélkül. A fenti kombinációba pedig nem egyeznék bele, mint hogy egy személyi, mint politikai ambícióim Szubotica hoz fűződnek. Tovább is megmaradok helyemen. *Szubotica város főispáni állását nem szűnhetik meg.*

Pollák Lajos meghalt

A suboticaí zsidókérdés gyászolja elhunyt alapítóját

Kedden délután félnyolcor, nyolc napig tartó betegség után spanyol nátha okozta tüdőgyulladásban meghalt Szubotica Pollák Lajos, a Singer Bernát zsidó szeretetház alapítója és ügyvezető elnöke.

Napok óta tartott Pollák Lajos halálközvetlennél s napokon át Szubotica közönségének szeretete és aggodalma vette körül betegsége. Az emberek reggel, délben, este egymástól érdeklődtek, hogy milyen a beteg állapota, s a javulásról szóló egy-egy hír éppolyan osztatlan örömet keltett, mint aminő megilletődött fájdalommal hallgatta azt, hogy Pollák Lajos állapota rosszabbra fordult. A beteg Zrinszki-téri háza előtt állandóan érdeklődők voltak s messze vidékről is egyre jöttek a kérdésködések állapota felől. Az érdeklődésnek ez a megnyilvánulása s az, hogy mikor kedden délután elterjedt a halálhír, mindenki fájdalmas szívvel fogadta s elfojtott sírástól fátyolos hangon adta tovább, bizonyosság mellett, hogy az emberi ióság, a nagyszívű áldozókészség s a mások baja iránti részvétet hálát és szeretetet kelt a szívekben.

Pollák Lajos élete maga volt a jószág és áldozókészség. Becsületes munkásságának eredményeit soha sem élvezte egyedül, hanem mindig részeltetett abban másokat is. A háború befejezése után, amikor a viszonyok legnehezebbek voltak, s a mikor az emberi önzés szinte korlát nélkül tombolt, megalakította a suboticaí zsidóság érdemes főrabbiának emlékének megőrzésére a Singer Bernát szeretetház egyesületét, semmiből megcsinálta a kórházat, amely felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül igyekezett gyógyulást nyújtani minden arra szoruló betegnek, s nem ismerve fáradságot, nem sokalva semmi munkát, létrehozta a kórház fenntartásának anyagi alapjait. Szerette családját, s családja tagjaként szeretettel törődött a kórházzal s minden beteggel és szűkölködővel. Sok ezer ember halálát kísérte utján s sok ezer szem lesz most könnyes halála hírére.

Pollák Lajos 55 éves volt. Egészséges szervezete, kedélyének nemes derűje benne is, másokban is azt a hitet keltették, hogy megadatik neki, befejezni ambicionált művét, biztosítani a kórház fenntartását és fejlődését. Ő, aki minden beteggel együtt érzett s mindegyikén segíteni akart, jóformán soha nem volt beteg. Az elmúlt vasárnap megfázott s hirtelen ágyának esett. Az orvosok

megállapították, hogy a spanyol nátha a tüdejét támadta meg s lába volt hitvesének emberfeletti gondos ápolása, az orvosok igyekezete, a szíve nem tudott megküzdeni a kórral, kétnapos halálközvetlennél után kedden délután örökre lehunyt sz-

mét, vigasztalan gyászba borítva hitvesét, s rokonai és baráti körén tul azt az emberbaráti intézményt is, amely az ő szívósságát, ambícióját és alkotó képességét hirdeti.

Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz.

A bojkottált Prónay

Szerdán tárgyalják Nagy Pál honvédfőparancsnok pörét Prónay Pál ellen

Budapestről jelentik: A törvényszék szerdán kezdi tárgyalni báró Nagy Pál tábornok honvédfőparancsnok rágalmozási pörét, amelyet Prónay Pál elnök indított. A pör elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert mindkét részről *édekes leleplezések várhatók.*

Prónay annak bizonyítására, hogy a honvédfőparancsnokság ellene hajszált indított, becsatolta Nagy Pál legújabb, egy hónappal ezelőtt kelt titkos tiszti parancsát, amelynek rá vonatkozó része így hangzik:

— Tudomásomra jutott, hogy a tisztikar egyes tagjai Prónay Pál urral, — *akivel az érintkezés tilos,* — érintkeztek. A tisztikar nézve mindenkor kötelező tapintatos fellépés, kényszerhelyzet esetén érthetővé teszi a kivételes érintkezést, ha ez véletlen és előre nem látott kényszerhelyzet következménye, de csak akkor, ha a tiszt Prónay Pál urnak megjelenéséről előre nem tudhatott és ha az a formai érintkezés határára nem megy, vagyis, amikor a tiszt a kötelező társadalmi formák csupán azért tesz eleget, nehogy annak megtagadásával a társaság más tagjait is megbántsa,

vagy botrányt okozzon. Meghagyom a tisztikarnak, hogy aki ilyen kényszerhelyzetbe jut, arról *esetenként* szolgálati uton (nyugállomány közvetlenül) azonnal kimerítő jelentést tegyen, hogy magatartását és eljárását az A.—46. szabály értelmében elbíráhassam.

A 46-os szabály a becsületügyi eljárásról intézkedik és az a tiszt, aki ellene vét, *rangját veszíti.*

A honvédfőparancsnokság becsatolta viszont az iratok közé azt a sürgönyt, amelyet Prónay Pál — aki a nyugatmagyarországi fölkelés alkalmával *Lajta bányája* nevezte ki magát — a kormányhoz intézett, amikor felszólították arra, hogy *támadja hátba IV. Károly Budapest felé vonuló csapatait*. Prónay ekkor *külföldi minisztere* útján a következő táviratot küldte Budapestre:

— A független Lajta-bánság szuverén bányája *nem avatkozik bele idegen államok belügyébe.*

Emiatt a távirat miatt vették el Prónaytól a különítményét és *ez a kezdete a hadseregparancsnokság Prónay között fölmerült ellentéteknek*. A tárgyalástól sok egyéb leleplezést is várnak.

A tizenkettő törvény rejtelméi

Szemelvények az április 1-én életbeléptetett pénzügyi törvényből

Irta: dr. Fischer Jákó

I. közlemény

Megszoktuk már, hogy a tizenkettő törvényben az állami kiadások és bevételek előirányzatán kívül olyan intézkedéseket is tartalmaznak, amelyek nyomok s amelyek fontos életviszonyokat szabályoznak. Az április 1-én életbe léptetett s az április—május—júniusi tizenkettő törvény nem változtat ezen a rossz szokáson. Alább ismertetjük a tizenkettő-törvény egyes intézkedéseit.

Kvalifikáció nélküli végrehajtók

A törvény 50. §-a felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy a kvalifikációval nem bíró adóvégrehajtókat a Dalmáciában, Boszniában, Hercegovinában és Szlovéniában működő olyan *szolgákkal* pótolják, akik öt éven át végrehajtói teendőkkel foglalkoztak.

Gondolkozóba esik az ember, hogy a törvény ezen rendelkezése tulajdonképpen milyen célt kíván szolgálni? Mi vajdaságiak fájdalmasan érezzük, hogy nálunk adóvégrehajtókban nincsen hiány. Hogy van-e ezeknek kvalifikációjuk vagy sem, azt nem tudjuk és nem keressük, csak azt látjuk, hogy feladatukat buzgón tudják teljesíteni. Olyan buzgón, hogy *ha a részvénytársaság vagyonában nem tudnak ledezertet, lefogalják a részvénytársaság igazgatóinak privát vagyonát is*. Miért kell tehát messze vidékekről idehozni olyan kvalifikációval nem bíró *szolgákat*, akik egészen más légkörben nevelkedtek fel, akik az itteni jogszabályokkal, emberekkel és viszonyokkal teljesen ismeretlenek?

Nem kvalifikált végrehajtókra, vagy kvalifikáció nélküli, dalmáciai szolgákra van szükség, hanem az *adórendszer olyan átalakításra*, amely a polgár te-

herviselő képességét tul nem haladja és az adóknak évről-évre való rendszeres kivetésére. Nem szabad megtörténni annak, hogy 7—8 év után vessék ki az adókat és nem szabad alkalmat adni arra, hogy az adókötelezettség felhalmozódjék. De különös gondot kell fordítani arra, hogy mindenki állandóan tisztában legyen az adójának nagyságával, amelyet úgy mint a háború előtti időben, évnegyedenként és rendszeresen beszolgáltatt.

12%-os késedelmi kamat

Az 1924/25. évi pénzügyi törvény fel-emelte a késedelmi kamatot 3%-ról 8%-ra. A mostani tizenkettő törvényről szóló törvény 57. §-a ezt a kamattételt további *négy százalékkal 12%-ra emeli fel 1925. évi április elseji hatállyal.*

A kamatszámítás az egyes országrészekben szokásos módon eszközölköd. Nálunk tehát az évnegyedenként esedékes adóra hat heti halasztás van engedélyezve. A késedelmi kamat csak azoktól szedhető, akik ezen hat hét alatt sem tesznek eleget fizetési kötelezettségüknek.

Amíg a pénzérték eső tendenciát mutatott, addig méltányosnak lehetett tekinteni azt, hogy aki rosszabb pénzzel, késedelmesen fizetett, az a valutaromlást nagyobb késedelmi kamattal kárpótolja. Most azonban, amikor a dinár állandóan emelkedő tendenciát mutat, a mikor a *késedelmes fizetésből az államnak haszna van*, akkor erre a rekonpenzációra szükség nincsen.

De számításba kell venni azt is, hogy az adófizetések összetörődése, melyet nem az adózó idézett elő, hanem az adókövetések késedelmes bekövetkezése, lehetetlen helyzetbe hozta a kincstár

adósait. A deflációs politika, a legy-banknak szűkkeblű hitelnyújtása, a pénzforrások elégtelensége egyenesen szorult helyzetbe hozza az adózókat. Ezt a szorult helyzetet a kamattal fel-emelésével kihasználják, ellenkező a szorulttal és méltányossággal.

A kincstári érdekek előtérbe helyezését mutatja az a körülmény is, hogy a kormány mereven *elzárkózott a magánjogi követelések után járó törvényes kamattalnak fel-emeléséről*, habár erre számtalan kérvényben hívták fel a kereskedelmi testületek a kormány figyelmét. Az áru, vagy váltóhiteladó még ma is csak 5, illetve 6%-os késedelmi kamattal torolhatja meg a rossz-hiszemű adós szerződészegését, ellenben a kincstár az önhibáján kívül baj-bajutott jóhiszemű adósát 12%-al büntetheti.

Mindez ugyanakkor történik, amikor a Narodna Banka úgy az aktív, mint a passzív kamattétel leszállítását kényszereszközök és fenyegetések alkalmazásával kívánja elérni.

Adóbehajtási illeték

A törvény 58. §-a az *adóvégrehajtási illetékeket minden kiszállítás után 4%-ban állapítja meg*, amely összeg az államkincstárnak lesz beszolgáltatandó. Ez a végrehajtói díj 50 dinárnál kevesebb nem lehet.

A törvényszakas *szövegezése* nem elég világos és kétségeket ébreszt. Ed-dig a végrehajtás foganatosítása után 6%, az árverés foganatosítása után 4% volt fizetendő, ami összesen 10%-ot jelentett. Aki a 100.000 dináros adó, vagy illetéktartozását csak árverés útján egyenlíti ki az 10.000 dinár bírságot tartozott fizetni. Most ez az összeg — ugy látszik 8000 dinárra szál le, de egyben az árverés kitűzését díjtalanak minősíti azon meghatározás folytán, hogy díjazás csak a helyszínére való kiszállítás után számítható fel.

Mint hogy az adóvégrehajtók intézményének fenntartási költségei aránytalanul csekélyebbek a végrehajtás és árverés foganatosítása után beszélt összegeknél. — nyilvánvaló, hogy ezek a végrehajtói díjak nem egyebek, mint leplezett adóemelések.

Szentai vendéglősök harca a várossal

Megtagadták a vigalmi adó behajtását

Szenta város vendéglőit, kávéházait, éttermeit és korcsmait az elmúlt hét szombatján egy városi számtiszt fegyveres őrsgel járta be, hogy ellenőrizze a helyiségek tulajdonosainál a városi vigalmi adónak pontos beszédét. A vendéglősök és kávéosok erővel tiltakoztak a fő ösleges apparátussal való ellenőrzés ellen és küld ttségben ke-resték fel Markovics Szvetozárt az állami adóhivatal főnökét, akit intervencióra kértek fel a várossal támadt konfliktusukban. A vendéglősök kijelentették, hogy már egy év óta a várostól és pénzben v szorult blokkok segítségével szedik be ezt a vigalmi adót, de az adó további beszédését szerdától kezdve megtagadják és azt kívánják, hogy a város al itson maga adószedő közegeket. A vendéglősök panaszaának meghallgatása után az állami adóhivatal főnöke azt a kife entést tette, hogy a városnak *nincs is joga vigalmi adót szedni.*

A vendéglősök küldöttsége ezután föl-kereste Knezsevics Milos dr. polgármestert, akivel közölték, hogy a városi vigalmi adót tovább nem szedik be. A polgármester tárgyalásra hívta meg a vendéglősöket, kik azonban bejelentették, hogy elhatározásuk megmáshatatlán és semmiesetre sem hajlandók többé a város adószedői lenni.

A vendéglősök elhatározták még, hogy amennyiben a város nem teljesíti kérésüket, valamennyien lezárják helyiségüket kilenc órakor.

KISEBBSÉGI ÉLET

* * *

Az erdélyi magyar párt április 27-ére tüzte ki intézőbizottsági ülését, amelynek legfontosabb tárgya az ügyvezető alelnöki állás betöltése. A párt elnöksége az ülés engedélyezése iránt kérést intézett a kolozsvári hadtestparancsnoksághoz, amely az engedélyt megadta annak bejelentésével, hogy az ülésen a hadsereg egy kiküldöttje is jelen lesz. A magyar párt vezetősége azonban nem hajlandó az ülést hatóság asszisztenciája mellett megtartani és táviratot küldött Bratianu miniszterelnöknek, intézkedést kérve, hogy az intézőbizottság ülésén ne legyen jelen sem a hadsereg, sem a sziguranca, sem a rendőrség megbízottja. Ha a kormány nem tesz eleget a pártvezetőség kérésének, akkor elhalasztják az intézőbizottsági ülést vagy olyan helyen tartják meg, ahol a statáriális rendelkezések sincsenek érvényben.

* * *

Himnuszpör volt ismét Csehszlovákiában, Filep István elbocsátott beregszászi hivatalosolga még 1921-ben, a határrendező bizottság megjelenésekor belekezdett a magyar himnusz éneklésébe. A csendőrség azonnal leartóztatta és az ügyészség megindította ellene az eljárást. Az első tárgyaláson Filep Istvánt egyhávi fogságra ítélték. Felelősség folytán az ügy a brünni legfelsőbb bíróság elé került. A legfelsőbb bíróság helyet adott a védő érvelésének, mely szerint Filep István csak az első sort énekelte a nemzetellenes részhez már nem ért el, mert mielőtt a második sort énekelhette volna, letartóztatták. A brünni legfelsőbb bíróság az ügyet visszaküldte a beregszászi törvényszékhez s utasította a törvényszéket, hogy új tárgyalást tartson. A törvényszéki tárgyaláson Filep Istvánt felmentették.

* * *

Az emberi jogok ligája elküldte Romániába főtákkárát Guernut-t, aki utazása céljából a következő nyilatkozatot tette a „Dimineata” párisi munkatársai előtt: „Meg akarom ismerni Romániát, melynek összes problémái közül egyelőre a kisebbségeké érdeköl legjobban. Ligánk különféle memorandumokat, kérévényeket és közleményeket kap a romániai kisebbség kérdésében, de mi nem akarunk itélkezni mindaddig, míg mindkét pártot meg nem hallgattuk és a dolgokat mélyrebben akarjuk tanulmányozni. Mi elfogulatlanul a helyszínen akarjuk a kérdést megvizsgálni.”

* * *

A szászok nem hajlandók végrehajtani az új román érettségi érvényt, amelyet Angheliescu közoktatásügyi miniszter már erre az évre életbe léptetett. Az iskolafenntartó kisebbségi egyházak kénytelenek voltak úgy az érettségi, mint a felvételi vizsgákra vonatkozó intézkedéseket megtenni és ezeknél az intézkedéseknél csak a törvény szövegére támaszkodhattak, miután a végrehajtási utasítás még nem jelent meg. Maga a törvény sok olyan rendelkezést tartalmaz, ami pedagógailag lehetetlen helyzetet teremt és ezért valószínű, hogy a végrehajtási utasításban lényeges módosítások lesznek. Ennek a késedelemnek szintén az iskolák és a tanulók adják meg az arát. A szász kisebbség energikus állást foglal a törvény végrehajtása ellen. A szászok több ízben kijelentették, hogy semmi olyan intézkedést nem hajlandók végrehajtani, amely az iskolai autonómiájukkal ellentétben áll. Hír szerint ehhez az állásfoglalásukhoz az érettségi törvényről is ragaszkodni fognak.

* * *

Jorga Miklós párisi tartózkodása alatt kétórás előadást tartott a romániai magyar kisebbség kultúrájáról, történelmi múltjáról és jövőnd szerepéről. Az előadásban Jorga nagy elismeréssel nyilatkozott a kolozsvári színházról. Dicsérte és példaként állította a színház lelkes munkáját, a színészek tehetségét,

a művészi fegyelmet, amelynek gyümölcseként a legkényesebb igényeket is kielégítő előadásokat produkál a színház. Leszögezte, hogy a kolozsvári magyar színház előadásait olyan nagy tetszéssel s olyan lelkesedéssel fogadta Bukarest közönsége, amire még nem volt példa s hozzátette, hogy mindezt a kifünő társulat teljes mértékben megérdemelte. Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatója levélben köszönte meg a dicsőretet Jorgának, aki a következő levéllel válaszolt:

Mélyen meghatottak az ön szeretetre-

méltó és figyelmes szavai. Párisi előadásomban én nemcsak az ön minden eszére dicsőre érdemes színtársulatát dícsérem, amely igazi mintaképe a nagyszépen fegyverezett, lelkes és tehetségekben olyan gazdag művészi együttesnek, hanem elismerésemel fejeztem ki azért, hogy a nemzet iránt is, amelyhez ön is tartozik és amellyel meg kellene már keresnünk a megértés útját az egyenlő jogok alapján és azoknak a tradícióknak az alapján, amelyekből eddig — sajnos — mindig csak az árthatásokat láttuk meg.

Támadják Macdonaldot az angol munkáspárt kongresszusán

A Zinovjev-levél újra napirendre került

Londonból jelentik: Gloucesterben hétfőn nyílt meg a Labour-party harmadik kongresszusa.

Cufford elnök megnyitó beszédében ismertette azokat az eredményeket, amelyeket a munkáspárt Macdonald kormányzása alatt Anglia számára elért, mert a háború óta először mutatta meg Európa népeinek a jog, a békülékenység és a kölcsönös együttműködés útját, mindamellett azonban a munkásság helyzetén nem tudott javítani. A munkáviszonyok Angliában súlyosabbak, mint valaha is voltak és félt, hogy az ipari kerületekben zavargásokra kerül a sor, bár a munkások nem forradalommal, hanem fokozatos fellépéssel akarnak céljukat elérni.

A pártvezetőség évi jelentését tárgyalta ezután, amelynek során különösen a Zinovjev-levelel szövege körül elkeseredett vita támadt. Elesen támadták ezzel kapcsolatban Macdonaldot, akit azzal vádolták, hogy eljárása nem volt kifogástalan. A pártgyűlés emiatt 286 szavazattal 269 ellen elvetette a jelentésnek a Zinovjev-levelelre vonatkozó részét és utasították a pártválasztmányt, hogy ebben az ügyben új vizsgálatot folytasson le. Egyéb ügyekkel kapcsolatban szemére vetették Macdonaldnak és a volt munkáspárti minisztereknek, hogy nyolc hónapi

uralmuk alatt a szocialista programnak egyetlen pontját sem tudták törvényre emelni. A Dawes-tervet is élesen bírálták, mert ennek a szónokok szerint az lett az egyetlen eredménye, hogy a német munkásságot a nemzetközi tőke és nagyipar rabszolgáivá tette.

Macdonald nyugodtan hallgatta végig a támadásokat és hosszú beszédben válaszolt azokra. Nevetségeseknek mondta az ellene és kormányának volt tagjai ellen emelt vádakat. Figyelmeztette a munkásságot, hogy mást jelent ez államot kormányozni, mint pártgyűléseken határozatokat hozni. A munkáspártnak kormányra jutásakor sokféle előítélettel le kellett számolnia, mert nagy a különbség a pártvezetők hirdetései és azok megvalósítása közt.

A beszéd nagy hatást keltett és a támadások megszűntek.

A pártgyűlés további során szóba került a bányászok minimális bére is, ahelynek kapcsán a kongresszus 398 szavazattal 139 ellen utólag szankcionálta a munkáskormány ténykedését. Macdonald újabb felszólalásában kijelentette, hogy a munkáskormány soha többé nem veszi át a kormányt, ha nem rendelkezik a parlamentben abszolút többséggel, mert nem akarja a nyakát beledugni a hurokba, hogy a többi pártok szorosra húzassák a kötelet.

A francia kormányválság

Briand nem vállalta a kormányalakítást — A szocialista-blokk Briand ellen

Párisból jelentik: A francia kormányválság csak nehezen halad a megoldás felé. A súlyos gazdasági viszonyok következtében a Herriot-kormány bukása után a súlyos és fenyegető problémák megoldására senki sem vállalkozik szívesen. Painlevé jelöltsége, akit a ma többségben levő baloldali blokknak mind a négy pártja egyformán tisztel, az első pillanatban adva volt. De Painlevé, az agg tudós nem az a kemény és akaraterős férfi, aki ilyen nehézségek között a pénzügyi reformokat tető alá tudja vinni, egyóként sem az a tisztaagyu, lucidus értelmű ember, aki Loucheurel és Brianddal szemben meg tudná állni a helyét.

A Havas-ügynökség jelentése szerint Painlevé a kabinetalakításra való megbízatást elutasította. Doumergue elnök erre Aristide Briand-t hívta meg. Briand lehetetlennek tartja a kabinetalakítást améltül, hogy előzőleg a tekintetbe jövő pártok megbízható és állandó együttműködéséről meg ne egyeződött volna: jelesen követeli az 1924 május 11-i többség részéről való támogatást.

Briand kedden mintegy háromnegyed óráig tartó tanácskozást folytatott Doumergue elnökkel. Az Ely-

ső-palota elhagyása után Briand kijelentette, hogy nézete szerint ideiglenes kormány alakítása nehezen volna megvalósítható.

Briand ezután de Monzie volt pénzügyminiszterrel tanácskozott, aki azt javasolta neki, hogy a bankjegyváltás rendezésére ideiglenes kormányt alakítson, amelynek egyetlen feladata az volna, hogy a bankjegyváltás emelésére vonatkozó törvényjavaslatot a kamarával és szenátussal eljuttassa. Briand e terv ügyében hétfőn tárgyalta a kamarai és szenátusi pénzügyi bizottságok elnökeivel és előadóival. Briand erélye, sima és óvatos taktikája segítségével a siker nagyobb reményével vehetné föl a harcot, de Briand miniszterelnöksége a szocialistáknál idézne fel nagyobb ellenállást s egyelőre nagy kérdés, vajjon a jobboldali ellenzék részéről tudna-e Briand annyit hívet szerezni kormányának, hogy a szocialisták támogatásának a hiányát való pótolja. A Herriot ellen hetekkel ezelőtt megkezdett koncentrikus támadás, a vatikáni követség kérdésében tartott kétszínű beszéde, s Herriot bukása után a baloldali blokk szétugrasztási kísérlete mind arra vall, hogy Briand hosszú ideje készül arra, hogy Herriot örökébe

üljön. De a szocialistákon kívül támadják a francia nagyipar se látni szívesen Briand miniszterelnökségét Loucheur, nemigen foglalna helyet Briand kabinetjében, már csak azért sem, mert Briand a súlyos anyagi áldozatokkal járó pénzügyi reformok kérdésében nem adna szabad kezét.

A húsvéti ünnepek alatt Briand tovább folytatta tanácskozásait Leon Blummal és a szocialdemokrata-párt több vezetőjével, akiket rá akart bírni, hogy a párt vezven részt az új kormányban. Az egyesült szocialista-párt nemzeti tanácsa kedden tartott ülésén egyhangúlag úgy döntött, hogy Briand ajánlatát visszautasítja és a kormányalakításban nem vesz részt. Briand emiatt kedden este visszaadta a kormányalakítási megbízást Doumergue elnöknek.

Végleg meghiusult

az orosz-magyar kereskedelmi szerződés terve

A szovjet nem hajlandó a legtöbb kedvezményt biztosítani Magyarországnak

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda a következő felhivatalos jelentést adta ki:

— Mint hogy március végén nyilvánvalóvá vált, hogy az 1924 szeptemberében megkötött magyar—orosz szerződés, az 1925. évi április 12-ikében megállapított határidőre nem lesz ratifikálható, a magyar kormány javaslatot tett a határidőnek hat hónappal való meghosszabbítására. Az orosz kormány az elhalasztáshoz azonnal a feltétellel volt hajlandó hozzájárulni, ha a szerződésben foglalt legtöbb kedvezmény elve élejtetik. A magyar kormány, tekintettel arra, hogy a szerződés legfontosabb része a legtöbb kedvezmény, olyan értelemben választott, hogy ilyen módosítással nem volna módjában a szerződést ratifikálni.

E közléssel kapcsolatban beavatott helyen a következő nyilatkozatot tették: A magyar kormány annak idején éppen a legtöbb kedvezménynek Magyarország számára való biztosítása érdekében határozta el magát az Oroszországgal való kereskedelmi szerződés megkötésére és a kedvezmény nélkül nincs abban a helyzetben, hogy a szerződés becikkelyezését a nemzetgyűlésnek javasolja. A kormány kellő időben tette meg a lépéseket a ratifikálás időpontjának elhalasztása iránt, ami azért vált szükségessé, mert a szerződés törvényhozási tárgyalása nem volt beilleszthető a nemzetgyűlés már előzően megállapított programjába.

Okolicsányi a tromf!

Leiser Amália gyilkosának nevével agítál az ellenzék a budapesti községi választásokon

Budapestről jelentik: A demokratikus ellenzéki blokk vasárnap tartotta nagygyűlését Budán. A gyűlés első szónoka Fabian Béla szóval tette, hogy a Leiser-gyilkosság elkövetésével gyanúsított Okolicsányi László, miután rablásért és orgazdaságotért kilenc hónapig ült börtönben, magas állást kapott a Wolff-párt jóvoltából a fővárosi elektromos művek-nél.

— Ki volt az a magyarországi férfi, — kérdezte beszédében — aki ezt a züllött frátert, csak azért, mert különbségi tiszt volt, protezsálta?

— Egy biztos, hogy budai lakos volt, — kiáltott közbe Fényes László, a blokk budai listavezetője.

Fényes szólalt fel ezután és úgy jellemezte a Wolff-pártot, mint amelynek az Okolicsányiak a védőszentjei. A harmadik felelő bíbiti Horváth János ugyancsak Okolicsányit aposztrofálta és kijelentette, hogy most már érti, miért kellett a villamosjegyek arát oly magasra emelni, hogy az Okolicsányiakat jól jövedelmező állásokba lehessen elhelyezni.

Az élő céltábla balesete

Buffalo mellbelőtte feleségét a cirkuszban

Budapestről jelentik: A kockázatos artista-atrakciók krónikájában is szokatlan tragédia színhelye volt husvét vasárnapján a városligeti Jancsi-aréna. A Buffalo néven szereplő céllövő artista partnernőjét, aki egyszerűen felesége is, produkció közben mellbelőtte. Buffalo, akit polgári néven Abrót Kálmánnak hívnak, feleségével együtt kilenc év óta járja a külföld nagyobb városait. Az élő céltábla című mutatványával: most szombat óta a Schmidt-néparénában lépett föl. „Az élő céltábla” az artisták körében közzismert Téli Vilmos-féle produkció egyik komplikált variációja. Buffalo exotikus ruhában, parafasissal fején, kijön a porondra, egy kör alakú acéllemez elé kiterjesztett karokkal odaállítja feleségét, akinek karjain és vállain végig, kis kapesokkal odaerősített fehér viaszgömböket helyez el. Ezeket és a mutatvány további folyamán az asszony fejére helyezett kis viaszgömböt is, *sorra lelővi Buffalo tizenöt lépésnyi távolságból.* Ezek után következik a legutolsó, legidegrázóbb attrakció: az asszony szívére kicsiny, szivalaku, viasszal bevont acéllemez helyez Buffalo s ezt a szívet veszi célba. Amint a fegyver eldördül, a golyó talál s a kis acélszívet borító viasz lehull, a golyó pedig az acéllemezről visszapattan.

Husvét vasárnapján, amikor a két délutáni előadás után az esti díszelőadásra került a sor, a produkció első részei, amint évek óta már annyiszor, minden incidens nélkül folytak le. Midőn az asszony szíve fölé aggatott kis acélszívre irányított lövés elhangzott és ezzel a mutatvány véget ért, Buffalo mester és partnere meghajoltak és a közönség tapsai között kiestek az öltöző felé. A közönség nem vett észre semmi különösét. Alig ért ki azonban az artistanő, hirtelen összeesett. Oda-futottak hozzá és ekkor elhaló hangon ezt suttogta a körülötte állóknak:

— Az utolsó golyó célt tévesztett. Engem talált.

A megdöbbenet artisták azonnal értesítették a mentőket. Az érkező mentőorvos megállapította, hogy a *hatmilli-méteres Flauberggolyó az acéllemezről lepattanva, a hasüregbe furódott.*

A szerencsétlenül járt artistanőt a Rókus-kórházba szállították. Az inspekción rendőrtisztviselő pedig azonnal jelentést tett a cirkuszban történt balesetről fölöttes hatóságának. A főkapitányság fölkapintva megindította a nyomozást, a főkapitány a veszedelmes cirkuszi mutatványt csak azzal a föltétellel engedélyezte, ha kellő biztonsággal, a ruha alatt elhelyezett páncéling használatával történik a mutatvány. Meg-

állapították, hogy az artistanő a cirkusz vezetőségének többszöri figyelmeztetése dacára sem helyezte el dressze alá a védőpáncélt. Hozzájárult a szerencsétlenség okaihoz, sőt talán annak legfőbb előidézője volt, hogy az artistanő közvetlen az előadás előtt egy-két pohár szeszesitalt ivott, holott hasonló mutatványt végző artistáknak az alkoholtól udvalevően tartózkodniuk kell. Abrót Kálmáné — aki férjével együtt két millió korona fizetést kap havonta a veszélyes produkcióért — maga is a veszélynek tulajdoníthatja a szerencsétlenséget, mert még mielőtt a kórházba szállították, ezeket mondta a körülötte kíváncsiskodóknak:

— *Sohá többé nem iszom...*

Ujabb válság a noviszadi radikális-pártban

Popovics Dáka pártelnök lemond és visszavonul a pártélettől

Emlékeztetéseket még a noviszadi radikális-párt belső harcait, amelyek a nemzetgyűlési képviselőválasztások előtt dr. Velicskovics-Szvinvárev Miladin pártelnök lemondását eredményezték. E harcok közben sikerült a radikális-pártnak — szinte a tizenkettedik órában — Popovics Dáka mérnököt arra rávenni, hogy a párt elnöki tisztét elvállalja.

Popovics Dáka feltételekhez kötötte az elnöki tisztség vállalását. Az egyik főfeltétele az volt: meg kell szűnnie a pártban a frakciók munkájának. A külön Szmao, külön agrár és a többi különféle frakció megszűnését követelte.

Alig ült be azonban Popovics Dáka az elnöki székbe, kiüzltek a régi aknamunkák.

Popovics Dáka egy ideig eredményesen törte le ezeket a kísérleteket, de látva, hogy a külön frakciók továbbra is folytatják pártromboló munkájukat, végleg elkedvetlenedett és kedden Dimics Lázár alnökköz levelet intézett, amelyben

bejelenti, hogy lemond elnöki tisztéről és a pártélettől végképpen visszavonul.

A polgármesteri állás betöltése körüli aknamunka adta meg Popovics Dáka elhatározásához a végső lökést. Popovics Dáka a párt megbízásából eljárt dr. Makszimovics Bózsó belügyminiszternél, aki ekkor — amint most utólag kiderült: dr. Miletics Szilvák egészségügyi miniszter és a vajdasági radikálispárti képviselők vezérének javaslatára — Popovics Dákának ajánlotta fel a polgármesteri állást. Popovics azonban — tekintettel arra, hogy kitűnően menő mérnöki irodája van — a megtiszteltetést elhárította és csak párthívei unszolására határozta el magát arra az áldozatra, hogy vállalja a polgármesteri állást. Popovics Dáka kinevezését annyira befejezett és megmászhatatlan tévnek tekintették, hogy a városi tanács már minden fontos ügyet megbeszélte vele.

A noviszadi polgárság — nyelvi,

nemzetiségi és valláskülönbség nélkül — ha már a kitűnő dr. Stetanovics Zsarkó volt polgármester visszatérése a mai politikai helyzet mellett nem történhetett meg, örömmel fogadta Popovics Dáka kinevezésének híreit.

És amikor már a polgármesteri állás betöltése csak formaszakaszok mulott, a tisztogató munkától felső frakciók ujabb, utolsó és ugy látszik eredményes támadást intéztek Popovics Dáka polgármestersége ellen. Sikerült a belügyminisztert más elhatározásra bírni, aki — noha maga ajánlotta fel a polgármesteri állást Popovics Dákának — arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak logi kvalifikációval bíró pályázót nevez ki Noviszad város polgármesteri állásába.

A váratlan fordulat az egész városban, de főleg a radikális-párt körében keltett nagy mezdöbbenést, annál inkább, mert a párt egyhangúlag Popovics Dáka polgármestersége mellett döntött.

Dr. Miletics Szilvák közegészségügyi miniszter, aki néhánv napi délszerbiai utjáról visszatérve, a husvéti ünnepeket Noviszadon töltötte, kijelentette, hogy Beogradba visszatérve, el fog járni Popovics Dáka kinevezése ügyében.

De mégha eredményes is lenne a miniszter intervenciója, Popovics Dákát teljesen elkedvetlenítették ezek az események és végképp el van tőkélyve, hogy visszavonul a politikai szerepléséről és a szerda esti pártgyűlésen már meg sem jelenik, tehát teljesen közömbös marad a kinevezés kérdése iránt.

A párt kebelében kiüzltek az elmentétek, Popovics Dáka nagyszámú hívei szolidárisak távozó elnökükkel. A radikális-pártban nagyszámú képviselőről beszélnek és úgy tudják, hogy az intellektuel elemek át akarják engedni a teret.

A szerda esti pártgyűlés ezeketán viharos lefolyásának ígérkezik.

Üzd ki vasvillával, mégis visszatér...

Írta: Babits Mihály

Az országuton egy szegény ember ment János nevezetű. Kopott, de azért uriforma ruhát viselt, mint a szerencsét próbáló diákok.

Az utaháljánál egy szekér tűnt elébe. Vándor szerzetes szállt le a szekérről. A paraszt leadta utána kosarát, amelyekbe az alamizsnát gyűjtik a barátok: s a szerzetes isten nevében köszönte sziveségét, hogy idáig hozta. A paraszt befördült a dűlön földjére, a barát pedig hátkatni kezdett János mellett.

Mindketten fiatalok voltak, hamar összeismerkedtek. Könnyebb az út, ha van kivel beszélgetni. A barát világlátott ember volt és érdekes történeteket tudott. Lassanként, amint bizalmasok lettek, személyes dolgokra fordult át a beszéd és tartózkodás nélkül elmondták egymásnak életük folvasát.

— Házasodni szeretnék. — mondta János. — de ahhoz pénz kéne. Pénzem pedig nincs — és nagyot sóhajtott. — Nem kívánnék mást, mint egy kis házat, kertet és asszonyt.

— Nekem is volt egy nagy kívánságom. — felelt a szerzetes. — Isten segítségével már beteljesedik. Miasszonyunk, Máriának szeretnék faragott képet állítani templomunkban. Évek óta látom az utakat, és gyűjtöm rá az alamizsnát. Az emberek szegények manapság és vallástalanok. Sok helyütt gomomban utasítanak el, s azt mondják: gondoskodjanak az égnek magukról! De én nem csüggedtem, s kitartásomnak megvan az eredménye. Ez a kosár tele arany- és ezüstpénzekkel. Most megyek haza a klastromom felé. Bizzál, testvér az istenben, és a te kívánságod is be fog teljesedni.

János szomorúan nézett a kosárra. Szótlanul mentek a folyóig. A komp éppen indulásra kész volt, s vásárosok szorongtak a hátán. János és a barát egészen a szélére rekedtek, s vigvázni kellett, hogy be ne bukiának a vízbe. A barát kifelé nézett a folyóra.

János azonban a kosárra nézett, amely igyenvtelenül be volt borítva egy kék szalvétával, mintha csak úti élelem volna benn; aztán körülnézett és látta, hogy senkisésem figyel rá, mindenki el van foglalva piaci gondjával és látta, hogy a komp már túl van a folyó közepén, a révész háttal állva igazgatja.

— Mingyárt késő lesz. — gondolta magában. Előrenyújtotta a karját és észrevétlenül meglökte a barátot. A barát egy jaj nélkül buchant az árba. A loccsanásra fölfigyelt néhány utas és János úgy tett, mintha ő is arra figyelne föl.

— Jézusom! — sikoltott egy kövér kofa. — Valaki beleesett a vízbe!

— A pap! — mondták mások. — Itt állt a pap a szélén!

— Az nem lehet. — szölt János. — Az az én unokatestvérem; ő előbb ment át a másik oldalra. Péter, Péter! — kiáltott, minthogyha a papot keresné. A komp pedig már nagyot haladt azóta előre.

A pap nem bukkant föl többet a víz alól. A kofák körülállták Jánost, aki hangos szóval siratta az unokatestvérét:

— Ajdott jó ember volt. Semmije se maradt annak a világon: mindenét elosztogatta a szegények között. Most be kell menni a faluba, hogy küldjenek embereket, akik kifogják a holttestét; majd én bemegyek magam. Ó, jai, szegény Péter!

— Ugy lesz bizony az jó. — mondta a vén révész, és az utasok, akiket egy távolabbi város vásárába levekveztek, ráhangvták, János fogta a kosarat és megindult az uton. De közben elgondolta, hogy minek menjen ő a holtat kerestetni, s az első fordulónál, ahol már nem látták, letért a falu utjáról.

Amint elért a fővárosba, megváltoztatta a nevét, kereskedő lett és a halott pénzét fektette bele az üzletbe. Mert a kosár csakugyan tele volt arany- és ezüstpénzekkel, ahogy a pap mondta. A szerencse kedvezett János spekulációjának, vagyon szaporodni kezdett, s csak úgy ömlött elébe a sok pénz. János könnyen élt, nem tagadott meg semmit magától: kincsei mégis tisztaszerződek

és huszszorozódtak. Idők folvtával megvásárolt egy szép kertes házat, asszonyt is hozott a házba, akitől gyermeke lett: okosan és elégedetten élt.

Noha azonban észébe jutott a pap, s ilvenkor szomorú lett.

— Ha visszajönne! — gondolta magában, és elábrándozott erről, bár jól tudta, mily valószínűtlenség. Elképzelte, mit mondana neki, hogyan esedezne a bocsánatért: tiszter annyi pénzt adna vissza neki, mint amennyi a kosarában volt: a fele vagyonát... A Mária-szobrot rég megcsináltatta, mire a pap gyűjtötte a pénzt, és a feleségét küldi minden kisasszonykor felöltöztetni az isten anyját kék-fehér selyemben... Bizonyosan megbocsátaná a pap, ha visszajönne.

Ó há! visszajönne!

De ez, sajnos, lehetetlen, mert aki meghalt, nem jön vissza többet. Hiába véli látni néha János messziről az utcán, hiába rezzen meg minden papalakra. Bizony csak nem ő az...

Egy tavaszi este — éppen öt éve volt már a pap halálának — János egyedül üldögélt uriháza verandáján. Elhült a nádfonású széken, s jobb kezét az asztalra támasztotta, a boroskupát szorongatva. Vacsora után volt s a felesége a szolgálvaival most rakodott le benn az ebédlő gazdag asztaláról. A lámpafény enyhén kísűtt a bokrokra.

Amíg töprengett magában, a fekete orgonabokrok közt amerre egy halvány tamariszsk-ág bólogatott a lámpa kihulló fényásvájában, váratlanul egy emberi alak sápadt körvonalait pillantotta meg. Vékony, szinte áttetsző teste volt és sötét, beesett szemel. Jánosnak elélt a lélekzete és a torkáig dobogott a szíve. Mingyárt tudta, hogy a pap az. Halálos izgalomban ment elébe és beszélni kezdett volna hozzá, de a kísértet kinyújtotta karját és torokragadta. Más ember talán el is állt volna, de János katona volt valamikor s a támadásra visszatért a bátorsága. Dulakodni kezdett a szellemmel de ütési csak a levegőt érték; a pap el-eltűnt, hogy újra megjelent.

Ettől kezdve nem volt nyugta Jánosnak. Éjjel-nappal üldözte a szellem. Végre is beteg lett s nem tudta már titokban tartani állapotát.

— Ó, jai. — kiáltotta egyre, — jön a vándor barát, hogy kinezson!

Az övét azt hitték, mezdörrült és orvost hívtak hozzá. De az orvos nem tudott segíteni. A betegség egyre rosszabodott s a különös képzelődés híre ceterjélt az egész szomszédságban.

Történt pedig, hogy egy közel városba egy híres csodatevő pap érkezett, aki mikor hallott a különös esetről, oda-üzent a János feleségéhez, hogy imával meggyógyíthatja. Az asszony maga szállt a paphoz könyörögni, hogy jöjjön mielőbb, és azonnal bevitte a beteg szobájába.

De alighogy meglátta János a papot, isszonyuan felordított mintha meglnt rájött volna az örület:

— Jai, jai, a vándorpap jön, hogy gyötörjön!

És vacogott a foga, mert érezte, hogy ezuttal nem szellem áll előtte, hanem igazi hus és vér. A pap azonban kiküldte a jelenlevőket a szobából és egyedül maradv a beteggel, így szólott:

— Öt évvel ezelőtt bedobált engem a kompról a vízbe; emlékezhetsz reá.

János szólni akart volna, de nem tudott a rémülettől. És a pap folytatta:

— Szerencsére jó uszó és buvár voltam gyermekkorom óta és baj nélkül ki-értem a partra. Most pedig eljöttem, hogy bánd meg bünödet, vezekelj érte isten előtt s tedd jóvá a földön.

János arca olvan volt, mint a papiros, de szíve már elszánya mindenre.

— Mit kell tennem?

— Kelj föl azonnal, add el vagyonodat az egyház és a szegények javára, hagyd el házad, feleséged, s mindent, amit gaz módon szereztél, végy záródokbotot s kövess engem!

János csakugyan fölkelt s elment a tözsérekhez, hogy vagyonát eladja. A vándor pap azalatt leült a ház előtti lócára és várta. János felesége nyugtalanul tekingetett ki az ablakon, mert nem tudta elképzelni, hova ment beteg férje? De a papot nem merté kérdezni.

A kumáni véres karácsony

Gyilkossággal vádolják a koronatanárt

Beckerekről jelentik: A beckerek törvényeszen dr. Buntics Ivo tanácselnök büntetőtanácsa szombaton délelőlt tárgyalta Csobanov Vitomir kumáni parasztlégény bűnügyét. Az ügyészség az al vádolja Csobanovot, hogy január 7-én, görögkeleti karácsony napján meggyilkolta Mucsalov Rada földművest.

Régi népszokás Kumánon, hogy karácsony első napján a szerb legények házról-házra járnak „Megváltót köszönteni.” A köszöntőket mindenütt megvendégelik és Csobanov Vitomir hetedmagával már meglehetősen ittasan állított be Mucsalov házába. Mucsalov örömmel fogadta a legényeket, kínálta étellel, itallal, de azok néhány perc múlva már indulni akartak tovább. A vendéglátó gazda ebbe sehogysam akart belenyugodni és addig kérlelte a köszöntőket, hogy maradjanak, amíg a szíves invitálásból civakodás lett és a hét legény káromkodva távozott a vendégházról. Mucsalov ezen annyira feldühödött, hogy a legények után futott és amikor egy másik házban rájuk talált, durva hangon tett szemrehányást viselkedésükért. A hét legény erre nekiesett Mucsalovnak, ütötték-verték és egyikük halálosan megsebezte bicskájával.

A csendőrök elfogták mind a hét köszöntő-legényt, de a szurást nem lehetett senkire sem rábizonyítani. Csak annyit sikerült megállapítani, hogy Csobanov Vitomir és Lázics Szlávko kezében láttak kést, míg a többiek bottal, pusztával és obranicával hadakoztak. Végül is Csobanov maga is beismerte, hogy ő szurta agyon Mucsalovot. Csobanovot erre átadták a beckereki ügyészségnek, amely szándékos emberölés vádjával állította a bíróság elé.

A főtárgyaláson Csobanov visszavonta beismerő vallomását. Kijelentette, hogy ő nem szurta, épen úgy verekedett, mint a többiek. A bíróság sorjában kihallgatta a verekedő legényeket. Egyik sem

A pap egy öregszemű olvasót megszólalt, s föl se nézett.

Végre megjött János. Szolgája hozta utána az aranyakat, amiket házáért és szőlőjéért kapott. A pap tartotta kosarát, s János megparancsolta a szolgának, hogy töltsé belé az aranyakat. A pap letakarta a kosarát.

— Menjünk.

— Menjünk.

És elindultak. János felesége sirva nézett utánuk.

Több falun mentek át, s a pap mindig kezében vitte kosarát, épen mint azelőtt, a kék szalvétával beborítva. Pár nap utána a partmenti erdőségekhez értek, s átvágtak a sűrűn, hogy kijussanak a folyóhoz. S amlint a hatalmas víz kicsillant előttük. Jánost egyszerre különös érzés lepte meg. Ugyanazon a helyen voltak, ahol *akkor!* A komp épen indulásra kész volt, s vásárosok szorongtak a hátán. János és a barát most is a szélre rekedtek, s a barát kiélez nézett a folyóra... Ugyanaz a szag is volt, mint *akkor!* a sűrű, áporodott parasztság, mely egészen meztőlítette a kompot... És most is tavasz volt! A tulsó parton nyí, halk zölddel intettek a lombok. S oly kedvesen halavány volt az ég!

János azonban a kosárra nézett, melyet a barát letett maga mellé: s a házára gondolt, amelyet eladott, s a feleségére, akit elhagyott. Mindennek az ára ott volt a kosárban, igazán telenül beborítva a kék szalvétával, mintha csak utj elelem volna... János körülnézett és látta, hogy senkisémmel figyel rá, mindenki el van foglalva placc gondiával és látta, hogy a komp már túl van a folyó közepén, a révész háttal állva izgatja.

— Mingyárt késő lesz. — gondolta János és előrenyúlt a karját, hogy meglökje a barátot. De ime: a barát semmivé foszlott s a János karja úgy ment rajta keresztül, mint a levegőn.

János megingott, elvesztette az egyensúlyt s bezuhant a vízbe. Csak a tulsó parton vették észre, mikor a révész megtalálta a gazdátlan kosarát, tele aranyakkal.

tudja, ki szurta és mindegyik tagadja, hogy kés lett volna nála. Egyedül a hatodik tanu, Lázics Szlávko tett terhelő vallomást. Ő nem látta ugyan, hogy Csobanov szurta meg Mucsalovot, de jól emlékszik, hogy a szerencsétlen ember akkor esett össze, amikor Csobanov ütött feléje. A következő tanuk — a vádlott rokonai — ezzel szemben azt vallották, hogy Lázics a gyilkos, mert amikor Csobanov beismer se után a többiek szabadonbocsájtották, maga

Lázics mondotta több falubeli embernek, hogy ő szurta meg Mucsalovot, de épen mikor vallomást akart tenni, hallozza, hogy Csobanov már magára vállalta a gyilkosságot.

Izgalmas szembesítési jelenet után dr. Mihajlovics Ljuba védő indítványára a bíróság elrendelte azoknak a kihallgatását, akik előtt Lázics állítólag ezt a kijelentést tette. A tárgyalást az új tanuk kihallgatására való tekintettel elnapolták.

Választott bíróság dönt a román-német konfliktus ügyében

A német kormány válaszolt Románia jegyzékére

Bukarestből jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a szombati minisztertanácsban Dacu külügyminiszter beterjesztette azt a német jegyzéket, amelyet a német kormány intézett a román-német konfliktus ügyében a kormányhoz. Beavatottak szerint a német jegyzék azt ajánlja Romániának, hogy a Banca Generale bankjegyeinek ügyében a döntési bizáks választott bíróságra. A román kormány állítólag hajlandó ezt

az ajánlatot elfogadni, természetesen azzal a kikötéssel, hogy a választott bíróság kizárólag a bankjegykibocsátás ügyével foglalkozik és Romániának Németországgal szemben fennálló más követeléseinek rendezésébe nem avatkozik bele.

A román kormánynak az a szándéka, hogy döntőbíróul Angliát fogja ajánlani, amihez hír szerint Németország is hajlandó hozzájárulni.

A vajdasági képviselők akciója a súlyos adóterhek ellen

Pártközi konferencián akarják megvitatni a vajdasági adózás visszasságait

Grol Milán nyilatkozata

Az adóztatás egyenlőtlensége az ország különböző vidékein, meg nem szűnő panaszok forrása a Vajdaságban, amelynek gazdasági életére nyomasztó sullyval nehezédnek az adóterhek. Az első kísérlet az adórendszerek egyszerűsítésére az új egyenesadó-törvényjavaslatban történik, amelyet a pénzügyminisztérium már hosszabb ideje elkészített, de amely még mindig nem vált törvényvé. A Vajdaság — a hivatalos statisztika szerint — minden vidék közül állandóan a legtöbb adójövedelmet szolgáltatja be és ha a legnagyobb négyhavi költségvetés megnövekedett kiadási tételeit új adókból akarják fedezni, jogosult az aggodalom, hogy ennek a tehernek legnagyobb része ismét a Vajdaságot fogja sújtani, az eddiginél is nagyobb sullyal.

Ebből a szempontból örvendetes mozgalom indul meg a Vajdaság nemzetgyűlési képviselői körében. Pártkülönbségre való tekintet nélkül, az akcióról Grol Milán, a szubotici kerület demokrata képviselője, aki az elmúlt napokban Szuboticián tartózkodott és többek között a szubotici kereskedők egyesületében is tájékozódást szerzett a panaszokról — nyilatkozott a Bácsmegevei Napló munkatársára előtt.

— Ha az elmúlt politikai esztendő — mondotta Grol Milán — a nemzeti megervezés évének lehetett nevezni, akkor a most következő periódus bátran nevezhető a pénzügyi problémák évének. A gazdasági kérdések ma sürgető erővel nyomulnak előtérbe és az állami gazdálkodás ebben a pillanatban súlyos, megoldást követelő feladatok előtt áll. A költségvetést bevételek csökkennek, a kiadások növekednek és ügyes, belátó pénzügyi politikára van szükség, hogy az állami gazdálkodás egyensúlyba a gazdaságunk kára és veszélye nélkül lexven helyreállítható.

— A legutóbbi költségvetési tizenkettőjavaslat parlamenti vitájában, amikor Krojacs horvát parasztpárti képviselő bírálta a pénzügyminiszter politikáját, felvetődött a kérdés, hol

fox a miniszter jövedelmi fedezetet találni arra a három milliárdon feletti összege, amely a bevételek és kiadások között ma már rendszeres különbségként jelentkezik. Azt a kérdést intézte a pénzügyminiszterhez, mivel ugy hallatszik, hogy egyes vidékek nem képesek több adóterhet vállalni, vajjon az új terheket egyedül Horvátországra és a Vajdaságra szándékoznak-e hárítani, ahol már rendezetlenek az adóviszonyok. A miniszter közvetve beismerte, hogy valóban gondol ilyenmire s határozatlan válaszából kitűnt, hogy — bár sajtó-bevallása szerint nem lehetséges további fedezeteket találni — a Vajdaságtól is újabb adókat szándékoznak követelni.

— A Vajdaságnak az adózás tekintetében amugyis rendkívül nehéz a helyzete. Először is az adókvetés nem egyenlő mértékkel történik az egész országban, amire sok példa van: így a pálinkafőzésnél az állam aránytalanul nagyobb részesedést visz el a Vajdaságban, mint másutt, azután az az eljárás, hogy az állam hat évig hagyta behajlatlanul a hadinyereség- és vagyonadó, tisztára egy adminisztrációs defektus következtében és most arra kényszeríti a polgárokat, hogy egyszerre egyenlítsenek ki óriási összegeket.

— A mai helyzetben a Vajdaságnak három főoka van a panaszra: 1. Az adóügyi igazgatás régtől mulasztással folytató egyensúlyra történő nagyarányú adóbehaltás. 2. Az egyenlőtlen adórendszer. 3. Az újabb adóterhek veszélye. A Vajdaság gazdasági centrumaiban, Szuboticián, Noviszadon szemmel láthatóak egy veszedelmes gazdasági válság tünetei. Panaszokodnak az egyesek és panaszokodnak a gazdasági testületek. A kereskedelmi és ipari bukások statisztikáia ilesztő képet mutat s felő, hogy újabb bankbukások következnek be.

— Ezeknek a jelenségeknek mindenkit arra kell indítaniok, hogy a pénzügyi politikát komoly vizsgálódás tárgyává tegyék. A vajdasági demokrata képviselők vállalták az

iniciatívát és az összes vajdasági képviselőket, pártkülönbség nélkül konferenciára hívják egybe az adózás súlyos problémáinak megvitatására végett. Az a célunk, hogy ezt a kérdést ne pártérdekek, hanem a Vajdaság gazdasági egészségére szempontból tárgyalják és igyekezzenek megoldani. A Vajdaságot az ország leggazdagabb tartományának szokták nevezni, épen ezért megérdemli a figyelmet és az államnak elsőrendű érdeke, hogy mozóvja a pusztulástól ezt az országrészt, amely okos politika mellett mindig bőséges erőforrásként lehet az államnak.

— Meg fog-e valósulni ez az eszme, nem tudjuk. A vajdasági radikális képviselők folytattak már kisebb megbeszéléseket erre vonatkozólag Szolovodovics pénzügyminiszterrel, azonban, ugy hallom eddig eredmény nélkül. Feltétlenül szükség van egy erőteljes, egyszerű akcióra.

— Az adóprés addig továbbmőszö, amíg a gazdasági életet agyon nem nyomja. A halott nem fizet: ezt az igazságot nem szabad elfelejtetni — fejezte be nyilatkozatát Grol Milán.

Okolicsányit

az ügyészségre szállították

Prónay Pál tanuvallomást tett volt tisztje ellen

Budapestről jelentik: Kedden délelőtt tizenegy órakor a rendőrség teljesen befejezte az Okolicsányi ügy nyomozását és utasítást adott a fogdának, hogy délben Okolicsányi Lászlót az ügy összes irataival kísérelék át az ügyészség fogházába. Okolicsányi most már előzetes letartóztatásba kerül az ügyészségen. Az előzetes letartóztatási végzés ellen, amelyet hétfőn hirdettek ki előtte, felhívomódatást jelentett be Okolicsányi, aki nem volt hajlandó belenyugodni abba, hogy a rendőrség letartóztatja őt.

A rendőrség előzetes letartóztatásról szóló végzésének kihirdetésekor Okolicsányi sem össztörtéséget, sem elkeseredettséget nem mutatott. Inkább cinikusan és fölényesen próbál viselkedni. Nagyon mezdöbönt azonban, hogy nem egyszerűen országosáért miatt helyezték előzetes letartóztatásba, hanem a letartóztatási végzés rablásra és gyilkosságra való felbujtásról, valamint orgazdaság bűntettéről szól.

A letartóztatási végzés kihirdetése után Okolicsányit a 200-as cellába vitték, ahová felesége tiszta fehérneműt adott be és külön ebédet hozott neki számára.

Okolicsányi ügyében a tanukihallgatásokat déli tizenegy órakor befejezték. Az utolsó tanu Prónay Pál alezredes volt, aki önként jelentkezett Okolicsányi László ügyében tanuként való vallomástételre.

Prónay azon az alapon jelentkezett, hogy a lapokban olvasta azokat a híreket, melyek Okolicsányiról, mint volt különítménybeli tisztéről szóltak és ezért kötelességének tartotta, hogy Okolicsányiról részletes felvilágosításokat adjon a rendőrségnek. Ezután elmondotta Okolicsányi rövid szorenélését 1919-ben, tisztí uniformisban való megjelenését, az önhatalmulag adományozott kitüntetések kitűzését és azokat a dolgokat, melyek különítményi szereplésével kapcsolatban nyilvánosságra kerültek.

Figyelem!

Kronsz Ede novisadi butor-üzletében május 15-ig méglen leszállított áron kapható

butor, szőnyeg és függöny

CIRKUSZ

Keresztretjvénny

Reggel a gyerek későn ment az iskolába. Elvesztette a nadrágtartóját, pedig már előző nap szolt a kisasszonynak. Tizenegykor, mikor hazajöttem, a Maris bögött, a kisasszony pakolt, hogy elmegy, a nagyságos asszony még az ágyban van.

Nahát ez már mégis hallatlan, ami ebben a házban van.

Ne tessék bemenni, már ötödször csengőt, hogy ne zavariák, amikor olyan mélyen alszik. Micsoda beszéd ez, hát ez mégis türethetetlen.

Felrántom az ajtó...

— Mi az isten csudája van azzal a nadrágtartóval?

Önagysága kísérteties arccal emelkedik fel.

— Nadrágtartó!... Persze, ez lesz az!

De azután csüggedten legyint.

— Nem jó... Tizenegy betű, pedig csak kilenc lehet.

Meghökkenve nézek rá. Aztán részvét fog el. Persze az más, — és én megharagudtam rá! Dehát tegnap még semmi baja sem volt. Átvillan rajtam egy cikk emléke, amit a villamosban olvastam, hogy ez a náthaláz állítólag könnyen a fejbe megy.

Óvatosan becsukom az ajtó, igyekszem lecsendesíteni a kedélyeket. A nagyságos asszony nem jól érzi magát, nézze fiam, legyen kimélettel. Ne bógi Pistike, délután jön a doktor bácsi a mamához, ha rossz lesz, téged is megvizsgál.

Eltűnődöm. Persze, milyen szórakozott vagyok, ha az ember egy kicsit jobban törődne a feleségével, hamarabb észrevehetném volna. Hiszen már éjszaka kezdődhetett a folyamat. Két óra felé, odajött az ágyamhoz és felkeltett:

— Svédországban van és meg lehet gyilkolni, hat betű vízszintesen.

Gondolom, rosszat álmodott, igyekeztem megnyugtanni és visszafektettem az ágyba. Még elalvás előtt bosszankodtam is magamban, minek vannak ezek a lapok azzal a sok ostoba gyilkossággal.

Majd szólni kell a Mácsi néni, hogy jöjjön át délután. Kérem, kisasszony nem hallja, hogy már egy félóra szól a telefon? Kicsoda? A Mancsi nagysága? A fene ezt a sok barátnót! Már örültem, hogy a bankból telefonálnak. Mondja neki, hogy a feleségem beteg elutazott. Hogy menjek én a telefonhoz? Mi az istent akar tőlem? Be utálom ezt a sok barátnót!

— Halló drága Mancikám, kezdet sokallom (ez tudnillik a nagykezü Mancsi), mit parancsolsz velem, drágám? A feleségem borzasztóan sajnálja, hogy nem jöhet a telefonhoz, Svédországba ment.

— Jaj de sajnálom. Ird meg neki, hogy valuta és hangszer az lira...

— Tessék?!

— Hát akkor szervusz. Jaj, pardon, tenger alatt van, de azért rá lehet ülni, négy betű függőlegesen, nem tudod vélelteni?

A kagyló megrándult a kezemben, de hamar összeszedem magam. Persze, hiszen még mondta a feleségem, hogy biztosan a Mancsától kapta azt a náthát. Meg kell nyugtatni, nem szabad ingerelni.

— Kérlek, majd utána járok. Majd telefonálok, nekem vannak ismerőseim a tengerésztiiztek közt.

— De el ne telejtsd függőlegesen.

— Igen, igen, persze, hogy függőlegesen. Magától értetődik, csak feküdj le és vegyél be aszpirint, nem lesz semmi baj.

Vigyázva leteszem a kagylót. Rettenetes bömbölés a gyerekszobából. Mi van itt? Kérem, házitanító ur, már többször megmondtam, hogy az erkölcsi érzéken keresztül tessék a gyermekre hatni. Pofozni itt vagyok én. Ahoz nekem nem kell tanerő. — Hát kérem, cégvezető ur, akkor én nem vállalom a felelőssé-

get. A flu nem írta meg a leckét és tiszteletlen, azt mondja, hogy lépcsőházban lógok és büdös vagyok, vízszintesen. Kérem, én ehez nem vagyok hozzászokva. Na megállj, édes fiam, majd ellátom én a te bajodat. Elmen: az eszed? És mi az, hogy vízszintesen? Hogy mered te a tanító urnak azt mondani, hogy ő vízszintesen büdös?

Pisti bömböl.

— Hát a Mácsi néni tegnap egész délután faggatott, hogy mi az, hogy lépcsőházban lóg és büdös, vízszintesen hat betű. Hát tanító, az hat betű.

Mi ez? Mi ez? Ez már nem náthaláz, hiszen az egész ház meg van örülve. Na, doktor ur, éppen kapóra! Mondja, kérem, mi a csuda ez, hogy vízszintesen, meg függőlegesen? Pardon — tessék? Nem figyelt ide? Talán tessék egy pillanatra letenni az ujságot — a tőzsderevatot nézi, ott hátul?

— Dehogy, kérem — ezt a micsodát nézem itten, egye fene: mi a csuda az, hogy mindenkinek van, mégis mindenkinek hiányt érzi, nyolc betű, de a közepén ának kell lenni, mert függőlegesen,

Jobbra a harmadik, az csak mádr lehet.

Szent isten — a doktor ur is? Mi történt ebben a városban.

Hogy mi történt? Hát ez a keresztretjvénny, kérem. Az embereket most nem a tőzsde érdekli, nem a trianoni béke revíziója, nem is a gyilkosságok, hanem a keresztretjvénny.

U... ugy!... Tudom már — ezek a pepita pacnik, amiket most minden lapban látni lehet?

Az hát. A keresztretjvénny Amerikából jött be. Ott mindenki keresztretjvénnyeket fejt. És még csodálkozik, hogy a családi élet felborul! Tekintse egy új keresztretjvénnynek, amit Amerika indított Európa ellen.

Jó, jó, tekintem — de micsoda eszme nevében tört ránk ez a kereszt?

Hogy micsoda eszme?

Hohó, én már tudom! Találja ki maga is: nyolc betű függőlegesen, háziállat, meg lehet enni, de nem lehet bevenni, a van benne és a és m-el kezdődik és ság-gal végződik.

Karinty Frigyes

A szuboticaiak nem számíthatnak adókönyvitésre

A szubotica Lloyd küldöttsége Beogradban

Beogradból jelentik: A szubotica Lloyd tíz tagú küldöttsége kereste fel kedden délelőtt dr. Radonics Jován képviselő vezetésével a pénzügy- és a belügyminisztériumot, hogy az egyesület tiltakozó memorandumait, a magas adókivétel és az utlevélszerzés körüli nehézségek ügyében átnyujtsa Sztojadinovics pénzügyminiszternek és Maximovics belügyminiszternek.

A küldöttséget a pénzügyminiszter távollétében Sztojanovics vezérigazgató fogadta, aki tudára adta a küldöttségnek, hogy a szubotica kereskedők nem számíthatnak általános intézkedésekre, amelyek az adótörvényeken túlmenő kedvezményeket biztosítanak. Megígérte azonban a vezérigazgató, hogy a minisztériumhoz érkező felelőzéseket és panaszokat a legnagyobb tárgyilagossággal fogják kezelni.

Maximovics belügyminiszter kedden délután nem tartózkodott Beogradban, így a küldöttséget Trifunovics Rán-

kó államtitkár fogadta. Az utlevélnelhez-ségekre vonatkozóan Trifunovics államtitkár kijelentette a küldöttségnek, hogy ilyekkel multak azok az intézkedések, a melyekkel nacionalista szempontok miatt megnehezítették a külföldi utazásokat. Megnyugtathatja a küldöttséget, hogy a jövőben megkönnyítik az utlevélszerzéshez szükséges eljárást.

A városi pótdadók aránytalanságaira vonatkozólag Trifunovics államtitkár azt válaszolta, hogy a községi pótdadók emelésében nem a kormány, hanem a város polgárai a hibásak, akik megszávták a pótdadó emelését.

Felhívta a szubotica kereskedőket, hassanak oda, hogy a város a községi kiadások tekintetében jobban takarékoskodják. Végül megígérte, hogy a pótdadó ügyekben beérkező felelőzéseket gondosan át fogja vizsgálni.

A küldöttség úgy a pénzügy- mint a belügyminisztériumban kapott választ meglegedetten vette tudomásul.

Sajtóbotrány

Szerbia háborus felelőssége körül

"Balkan" árulással vádolja Jovanovicsot — Seaton Watson ismét nyilatkozattételre hívja fel a kormányt

Jovanovics Ljuba folytatja a Novi Zsivót-ban fejtegetéseit a háboru előzményeiről. A fejtegetésben Jovanovics bizonyítja Szerbia ártatlanságát a háboru előidézésében és cikksorozatát egyúttal váaszul szánja arra a kampányra, amely az angol sajtóban éppen Jovanovics Ljuba egyik nemrégiben megjelent memoárszerű cikke alapján indult meg az SHS. királyság ellen. Ez a harc, amelynek eddigi fázisait ismerettük, most újabb frontokra csapott át. Beogradba megérkezett Seaton Watson, a hírneves angol publicista, akinek ismeretes nyílt levele indította Jovanovics Ljubát arra, hogy foglalkozzék a vádakkal és aki most újból felhívja a kormányt, hogy nyilatkozzék a szarajevói merénylet előzményeiről. Ugyancsak a beogradi szélső sajtó elkeveredett támadásokat intéz Jovanovics Ljuba ellen, akit a vita előidézése miatt súlyosan megvádolt.

"Ha Tisza lett volna Bosznia kormányzója..."

Legújabb cikkében Jovanovics Ljuba arra a kérdésre keres feleletet, hogy Szerbia bécsi követe, Jovanovics Joca, a mostani földmivesspárti képviselő, annak idején miért nem közölte Berchtold külügyminiszterrel azt, amit a szarajevói merénylet előkészületeiről kormányától

tudott. Ennek a mulasztásnak vádja ugyanis az első helyet foglalja el azokban a támadó irásokban, amelyek Jovanovics Ljubának a „Krv Slovenstva” című a' manachban közreadott emlékezési nyomán jelentek meg külföldön.

A feleletet Jovanovics — Szerbia békés politikájának ismételt hangsúlyozásával — abból a magatartásban találja meg, amelyet Berchtold gróf a szerb állam képviselőivel szemben tanusított. Idézi a lengyel származású Bilinsky Leó volt osztrák-magyar közös pénzügyminiszternek emlékiratait, amelyekből kiderül, hogy Berchtold gróf nem akarte kihallgatáson fogadni Pasics miniszterelnököt, amikor ez a Balkán-háboru kitörése előtt Bécsben járt. „A szerencsétlen Berchtold megtagadta Pasicstól az audienciát, csak azért, mert azt hitte, hogy ebből Massaryk proviziót akar huzni!” — írja Bilinsky. „Milyen fatum — írja tovább — hogy Berchtold akkor nem értett egyet velem, aki min Biznial-Hercegovina kormányzója ebben az annyira komoly ügyben legerősebben voltam érdekelve.” És Jovanovics hozzáteszi:

— Meggyőződésem, hogy a boszniai kormányzónak ez az ignorálása — és még néhány más bécsi hiba — nem történt volna, ha most is, Kállay Béni

után, a közös pénzügyminiszter és Bosznia-Hercegovina kormányzója egy magyar: Tisza, vagy másvalaki lett volna, nempedig a lengyel Bilinsky. Minden szlávval szemben akkoriban a Duna mentén sok minden megengedhető volt, amit nem tettek meg egy némettel, vagy egy magyarral. Bilinsky ennek kapcsán, mindenesetre tulozva, ezt mondja: „Ki tudja, vajjon egyáltalában sor került-e volna a szarajevói merényletre és a világháborura Berchtold könnyelműsége nélkül”.

Más adatokat is idéz Bilinskytől, amelyekből kitűnik, hogy Jovanovics Jocával, a szerb követtel, Berchtold külügyminiszter sohasem folytatott közvetlen tárgyalást, hanem mindig Bilinskyre bízta az ilyen megbeszéléseket. Ugyanez történt Pasicsal is 1913-ban, az albán konfliktussal kapcsolatban, amikor Berchtold fogadta ugyan Pasicsot, de — Bilinsky memoárjai szerint — elfelejtette tanácsolni neki, hogy Szerbia ne támadja meg Albániát. Utóbb Bilinskyt kérte fel, hogy mondja ezt meg Pasicsnak.

— Azt hiszem — fejezi be cikkét Jovanovics — a szerbeknek ezek után nincs mit mentetgetőzniük a vádaskodásokkal szemben, hogy Jovanovics Joca 1914-ben, Vidovdan előtt, miért Bilinsky pénzügyminiszter és nem az erre illetékes Berchtold külügyminiszter utján tanácsolta, hogy Ferenc Ferdinánd ne menjen Szarajevóba.

Seaton Watson nyilatkozata

Seaton Watson, aki husvétkor Beogradba érkezett és be fogja járni Szerbiát, Vajdaságot és Horvátországot, a háborus felelősség kérdése körül keletkezett vitáról a „Politika” számára a következőképpen nyilatkozott:

— Nem hihetek annak helyességében, amit Jovanovics Ljuba, a „Krv Slovenstva” című könyvben írt, mert ha ez igaz volna, valamennyi argumentumunkat, amelyekkel a háboru alatt és a háboru után operáltunk, megdönthetné. Ha miss Durham azt állítja, hogy a Pasics-kormány résztvett a Ferenc Ferdinánd elleni összeesküvésben, ezt komolytalan állításnak lehet tekinteni és még ha való volna is az, amit Jovanovics írt, ez sem mentené fel Ausztriát és Németországot a háborus felelősség alól. De sajnálatos volna, ha a jugoszláv kormány tovább is hallgatna azzal az állítással szemben, hogy tudott a szarajevói merényletről, mert eléggé komoly állítás az, amelyben én nem hiszek, hogy a szerb kormány tudott a merényletről, de semmit sem tett annak megakadályozására.

A „Balkan” támadása Jovanovics Ljuba ellen

Általános feltűnést kelt az a váratlan állásfoglalás, amellyel az ügynök ebben a stádiumában a szélsőséges nacionalista „Balkan” Jovanovics Ljuba ellen fordul. A „Balkan” idézi Jovanovics sokszor emlegetett memoár-töredékét és megállapítja, hogy Jovanovics Ljuba ezt csupán Pasics megrágalmazása, diszkreditálása végett írta és Szerbiának ártott vele. Felhívja ezért a „Balkan” a radikális-pártot, hogy vonja felelősségre Jovanovics Ljubát Szerbia megrágalmazása miatt. A szenvedélyes hangú cikk végül a hatóságokat is felszólítja, hogy Jovanovics Ljubát — hazaárulásért állítsák bíróság elé.

Aki vérszegény, sápadt

vagy aki egyáltalán gyenge, az egészségét csakis a legújabb gyógyszerrel nyerheti vissza, melynek neve Ferrodovim. Kitűnő gyógyszer és valódi áldás a mozsaras és vizenyős területek lakóinak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a maláriától és egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bármely betegnek visszaadja erejét, trisszeségét és ismét egészségessé teszi a vért. Már 2-3 üveggel biztos eredmény érhető el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a közegészségügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a gyógyszert utánvéttel és portómentesen küldi.

pharm. mr. 3175

Bogdan Bogdanović gyógyszerész
Mostar (Hercegovina)

Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 D.

Halálos párbaj a buzavetésben

A fegyvencharátság vége

A Szubotícától néhány kilométernyire fekvő Verusics tünemény hangulatát husvét hétfőjén véres esemény zavarta meg: a völgyesi csárdánál borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták Jakovljevi Kálmán 26 éves szolgaleányt.

Fegyven-találkozó a verusics csárdában

Még 1922. év elején történt, hogy a szubotícai törvényszék emberölés miatt három évi fegyházra ítélte Jakovljevi Kálmánt, akit büntetése kitérítése végett a mitrovicai fegyházba szállítottak. Jakovljevi a fegyházban összeismerkedett egy másik szubotícai származású fegyvenccel, Baranyi József 25 éves lezárással, aki különböző büntetése elkövetése miatt lett a mitrovicai fegyház lakója. Jakovljevi és Baranyi jóbarátok lettek és megfogadták egymásnak, hogyha mindketten szabadok lesznek, felkeresik egymást.

Jakovljevi hét hónappal ezelőtt nyerte vissza szabadságát. Szubotícára jött, ahol megnősült és dolgozni kezdett. Három héttel ezelőtt Jakovljevi rendes foglalkozáshoz jutott Verusicson, ahol Szivics Ciliika gazdálkodóasszony szolgálatába lépett. Ekkor még nem is sejtette, hogy egykori fegyvenctársa, Baranyi József, aki egy hónappal ezelőtt került ki a mitrovicai fegyházból, a közelében él és Szivics Bartul verusicsi földbirtokosnál szolgál. Husvét hétfőjén találkoztak össze véletlenül Csóvics Ferenc csárdájában.

A bajszerző kenyer

Reggel kilenc óra tájban toppant be Baranyi a csárda ivóiba, ahol nyomban felismerte az egyik asztalnál ülő Jakovljevi. Megőrültek egymásnak, bort rendeltek, azután elkezdtek beszélgetni. Eleinte arról, hogy hogy-mint élnek, azután visszaidéztek a múltat, az egyhangú mitrovicai napokat.

— Emlékszel rá? — kérdezték egymástól minduntalan — amikor ez történt, amikor az történt.

— Mennyit segítettél nekem, jó pártasod voltam — mondta Baranyi. — Hát én — vette át a szót Jakovljevi — még a kenyerem is megosztottam veled. Emlékszel rá?

Baranyi erre a kenyérosztásra nem akart visszaemlékezni, aminek a másik percben már az lett a következménye, hogy összeveszték. Eleinte csak szóvita volt, később ökölre mentek, mire Csóvics korcsmáros mindkettőjüket kiküldte a korcsmából.

Élet-halálharc a buzavetésben

A két legény, amikor a csárdából kiutasították őket, mintha megállapodtak volna, szó nélkül keresztül mentek a csárda udvarán, a buzavetésekbe, amerre nem látnak embereket. Amikor kiértek, Baranyi ismét elkezdte:

— Kinek adtál kenyeret? és a másik pillanatban már megvillant a kés pengéje és Jakovljevi oldalán kibuzgyant a vér. Azután még egy szúrás. Jakovljevi védekezni akart, kés nem volt nála, kézzel ragadta meg Baranyit és harapta, ahol érte: a nyakán, arcán, beharapott az orrába, Baranyi pedig szurt, kétszer, háromszor, összesen tizenegyszer. Jakovljevi összeesett és rövid kinföldés után meghalt. Körülötte folyt a vér, oldalából, melléből, feleiből, hátából.

Kézrekerült a gyilkos

Tizenegy óra után a járőrök felfedezték a gyilkosságot és a történetről értesítették a nagyfőnyri csendőrséget, ahonnan nyomban kiszálltak a helyszínre. A holttest

megtekintése után megkeresték a gyilkost, akit gazdája tanváján találtak meg. Nem tagadott, beismerte a gyilkosságot és szó nélkül tette, hogy a csendőrségre szállítsák.

Hétfőn este hat órakor, amikor a csendőrség már befejezte a nyomozást, értesült a szubotícai rendőrség a gyilkosságról. A rendőrség részéről Pesics Dragutin helyettes-rendőrőrkapitány, a bíróság részéről pedig Tásziás Alekszander vizsgálóbíró kedden reggel kiszálltak a helyszínre, ahol az áldozat még ott fektett a küzdelem helyén, vérrebe fagyva. Holttestét a mentők beszállították a Bajai-úti temető hullaházába, ahol kedden délután felboncolták.

Baranyit a csendőrség átadta a szubotícai ügyészségnek.

Tanay Frigyes meghalt

A magyar színészet gyásza

Budapestről jelentik: Az Új Szent János-kórház egyik betegágyán kedden reggel hét órakor hosszas szenvedés után meghalt Tanay Frigyes.

Hetekkel ezelőtt szállították be Tanay Frigyest az Új Szent János-kórházba súlyos gégebajjal. Orvosai mindent elkövettek, hogy meggyógyítsák, azonban már a múlt héten olyan rosszra fordult Tanay Frigyes állapota, hogy az orvosok lemondottak minden reményről.

Tanay Frigyest két évvel ezelőtt súlyos tüdőbaj támadta meg. Akkoriban egyik pestkörűli szanatóriumban kezelték, majd később Olaszországba utazott. Ott tartózkodott sokáig, az idén pedig látszólag gyógyultan visszatért Budapestre. Rögtön szerepet kapott a Víg-színháznál és előléptette Vajda Ernő Délibáb-jának egyik főszerepét. Előadás után azonban váratlanul ismét rosszul lett. Tüdővérzést kapott, úgy, hogy be kellett szállítani az Új Szent János-kórházba. Nem tudtak már segíteni rajta.

Tanay Frigyes ötvenéves volt. 1875 augusztus 18-án született Budapesten. Itt atyja zenetanár volt. Debrecenben kezdett színészkedni, s 1902-ben a Víg-színház tagja lett. Itt sok és érdekes szerepet játszott. Jelentősebb sikerei voltak a »Diákélet« hercege, a »Takarodó« Lafon-je, a »Tündérlaki lányok« torna-táncja.

Az elhunyt művész a Rákosi-színházban is tanára volt. 1894-ben vette feleségül Halmi Margitot, akivel azóta boldog családi életet élt. A Víg-színház a maga halottjának tekinti Tanay Frigyest és gondoskodni fog temetéséről, amely csütörtökön lesz a Kerepesi-úti temető halottsházájából.

Kifogták a Dunából

az eltűnt miskolci nagykereskedő hulláját

Budapestről jelentik: A rácalmási csendőrség vasárnap délelőtt a budapesti államrendőrség útján telefonon jelentette a főkapitányságnak, hogy a halászlók a Dunából kifogták egy már fölösülésnek indult, uriasan öltözött, középkori férfi holttestét, amelynek fehérneműjében K. B. monogram van.

A főkapitányságon rögtön arra gondoltak, hogy a holttest nem lehet más, mint a négy hete eltűnt Kardos Béla miskolci vasnagykereskedő hullája. Értesítették Kardos Béla családját és az eltűnt kereskedő két fiúvér, Kardos Elemér dr. és Kardos Ernő dr. fővárosi ügyvédek, azonnal automobilba ültek és Rácalmásra hajtottak. Jelentkeztek a csendőrségen, ahonnan az őrparancsnok kíséretében a temetői halottsházába mentek a holttestet megtekinteni. A holttestben első pillantásra felismerték Kardos Bélet.

A rendőrség megállapította, hogy Kardos Béla hulláján nincsenek külsérelmi nyomok és így bizonyosnak tekinthető, hogy a miskolci vasnagykereskedő öngyilkos lett. Ezzel megdőlt

minden olyan feltevés, hogy Kardost elrabolták, vagy hogy tartózkodásai miatt külföldre szökött.

Az öngyilkos nagykereskedőt anyagi gondjai kergették a halálba. Kardos ugyanis nemrégiben házat kezdett építtetni, amelyhez mintegy kétmilliárdra volt még szüksége. Az általános gazdasági válság következtében — noha vagyona sokszorososan felülmulta tartózkodásait — nem tudott pénzt szerezni és legnagyobb hitelezője, a csepeli Weiss Manfréd-gyár megtagadta az újabb hitel folyósítását. Kardos ez keserítette el annyira, hogy a gyár irodájából távozva egyenesen a Dunának ment.

Az a hír, hogy Kardos holttestét kifogták a Dunából, óriási izgalmat keltett Miskolcon, ahol az öngyilkosság hírért senki sem akarja elhinni. Kardos tragikumát az teszi teljessé, hogy eltűnése óta teljesen rendezték anyagi helyzetét az épülőfélben lévő ház előnyös eladásával.

HIREK

Husvét az Adrián

Zagrebból tizsfuolt gyorsvonat robbogott le a kék Adria felé. Ogulinnál a Karszt teljes vadregényes szépségében pompázik. Gyönyörű széles országot spirális szerpentínjei haladnak párhuzamosan a tüneményes vasutvonat nagyszerű kacskaringós pályatestével. Ogulinnál a kopár sziklatömbökből is kiemelkednek a híres Frangepán vár romjai, ahonnan a szép Frangepán Julia szerelmi bánatában, a mélységbe ugrott és holtá zuzta magát. A várom alatt egy kis hegyi patak esörgödezik, — melyet Frangepán Juljáról Julá-nak neveztek el, — és amely hetven méter mélységben eddig fel nem derített uton a Julim-pontor-ban (Julia-barlangban) végleg eltűnik a föld alatt.

Delnicénél fokozódik a Karszt szépsége. Delnica különben arról az újabbkeletű szomorú eseményéről nevezetes, hogy 1920-ban itt lőtte le a fanatikus kommunista: a muzulmán Aliagits- az obznana-rendelet kibocsájtóját Draskovic Milorad, volt belügyminisztert, aki az öt lépten-nyomon kísérő detektívjevel a szép delnicai sétány egyik padján megpihent. Aliagitsot merénylettől Zagrebben felakasztották.

Puzine, Plase...

A vonat utasain végigmorajlik az öröm kiáltása:

Tenger, tenger... Plasánál, egy teljes gyorsvonatjárásra a tengertől, teljes szépségében láthatóvá válik a tenger. Innen majd balról, majd jobbról léklék felénk az Adria, aszerint amint a szerpentíneken balról, vagy jobbról szárgul végig a gyorsvonat, amelyet tíz perccel utóbb ugyancsak az utolsó helyig zsufolt budapesti gyors követ, hangosan a magyar utasok megszokott lármájától.

Plase előtt egy kilausz tör keresztül a zsufolt kocsi folyosókon és jelenti, Plaséről 30 dinárért autó viszik Cirkvenicába. A postautó hamarosan meg is tele, a vonatunk pedig tovább kapaszkodik fel és ereszkedik le a tengerre leérő szerpentíneken. A sinek mentén hűségesen halad az országút, amelyet még Bonaparte Napoleon építtetett és amely Károlyvárostól Piuméig terjed és annak idején Napoleon seregeinek főstratégiai vonala volt. A széles autódárszágat bejut a Orognicso völgy-be (temető mezőbe), ahol ezer év előtt a horvátok és a hunok megverték a mongolokat.

Hangos zivaj közt történik Susákon, a jugoszláv tengeri kikötő városának pályaudvarán a kiszállás. A fakínok kikapják a kezekből a bőröndöket és megindul az iram: kocsi vagy gyalog a határhídhöz. Az egybeépült Fiume-Susákok, mely utóbbi a békében elővá-

rosa volt az akkor lüktető életű, nagyforgalmu Fiumének, keskeny kis csatorna szeli ketté a várost. A kis hídor innen Jugoszlávia, azon túl már Fiume: Itália. A hídor innen jugoszláv, túl olasz határvörök cirkálnak és utlevelet, olasz vízumot kérnek. Jelentkezünk a mi határvörösköznél és kérünk, — amint ez itt szokásos, — határátlépési igazolványt.

A komiszárius udvariasan igazít utba bennünket:

— Szívesen adok határátlépést, de odaát ma: nagyszombaton nincs hivatal és nem bélyegzik le az igazolványát és nem jöhetnek vissza.

Minden kísérlet hajótörést szenvedett a nagyszombati ünnepi szüneten. Odaát a villamosok egyetlen utas nélkül üresen szüggendnek, odaát az összes üzletek zárva, az utcákon egyetlen élő ember sincs. Amióta Itáliához tartozik, azóta meghalt ez a gyönyörű város. Nagyszombaton pedig a szokottnál is kihaltabb.

Kocsin levágtatunk a molóra, hogy Cirkvenicába jussunk. Az Adria hajóstársaság bölcsen megállapított menetrendje szerint az utolsó, — egyúttal az egyetlen, — hajó 10 perccel a gyorsvonat bejutása előtt elindult, amint hogy itt általában misem történik az idegenforgalom emelése érdekében. Valóban megbocsájtathatlan bűn, miképp tudnak ezek az idegenforgalom szolgálatában álló tényezők minden eszközt kieszélni, amely az idegenforgalom ellen van. Más hajó déli 1 óra után sehova más-hova nem indult. Még csak este 6 órakor indult egy hajó Arbe szigetére, de onnan csak harmadnap lehet Susákra visszatérni.

Kétségbeesetten tértünk vissza Susák legnagyobb szállójába, a Continentálba, ott áthöngésztük újra a nehezen vagy egyáltalán át nem tekinthető hajómenetrendet. Nincs egy hajó se, amely kifutna.

Megkérdezzük az Adria hajóstársaságot magától.

— Csak kereskedelmi hajójáratokat végzünk, az idegenforgalomra nem jut hajó.

Ha svájciak, angolok, vagy németek kezében volna az idegenforgalom irányítása, öránként futna ki egy hajó Senjre, Cirkvenicára, Bakarra, Arbéra, vagy a tömegesen egymás mellett levő szigetek valamelyikére.

Négykor indul egy autó Cirkvenicába, — adja nekünk valaki a tanácsot. Eleinte irítottunk a gondolattól, hogy az Adria partján levő kies fekvésű Cirkvenicára más járművel akarjunk eljutni, mint vizen. Bele kellett törődnünk a változhatatlanba, felszálltunk az autóra, mely járatát egy magánvállalkozó élelmességének köszönheti, — aki az idegenforgalmi hiányoknak köszönheti vállalata jó menetét, — és rezignáltan, rosszkedvűen és csalódottan törődtünk bele sorsunkba.

Az autó azalatt végigszárgult Susák hegyes uccáin és sebes, gyilkos iramban kapaszkodott fel a közel két órában keresztül meredek és keskeny szerpentinokon haladó uton. Susák, Draga, Sveta Barbara, Skrijivo, Sveti Kuzara, Hrasno, Baputnica, Hrevinje, Krizto községeket szédületes iramban szeljük át és mi, az autó utasai kidülledt szemekkel, visszafóított felekzettel és le nem tagadható halálfeletemmel nézzük az autó veszedelmes kapaszkodását. Egy szembejövő kocsi, a sofiór félméteres elhibázása, féktörés vagy a legkisebb defektus és sok száznévtér mélységbe zuhanunk.

Egyikünk kéri a sofiórt: haltsan lassabban.

Ó nyugodtan gyujt egy másik cigarettára és megnyugtat bennünket:

— Én is akarok élni, ne féljenek.

Tudomásul vettük, de féltünk és csak akkor nyugodtunk meg, amikor a megvesznt látszott kocsi kénytelen volt fékezni, mert a Miramare szálló elé értünk és boldogan éreztük magunk alatt

a földet, amely mégis csak biztosabb volt.

Még sokáig kavargott velünk minden, szédültünk és csak akkor nyugodtunk meg igazán, amikor a kék Adria felséges nyugalmát, a tükörsima tengert, a csodás panorámát, a hóval borított Velébitét, a kopár és mégis szép szomszédos Silo szigetét és a kies fekvésű Cirivenica csendjét élvezhetjük.

(m. i.)

— **Elutazott Rómába az interparlamentáris delegáció.** Beogradból jelentik: A parlament delegációja húsvét hétfőjén utazott el Rómába az interparlamentáris kereskedelmi konferenciára. A tiztagu küldöttséget, amelyben négy ellenzéki képviselő is helyet foglalt, Jankovics Velizár vezeti.

— **A király köszönete a novisadai zsidó nemzeti egyesületnek.** A novisadai zsidó nemzeti egyesület a jeruzsálemi héber egyetem megnyitása alkalmából rendezett ünnepségről táviratilag üdvözölte a királyt, aki kabinetrodája útján a következő táviratban válaszolt: Ó Felsőge a Király Novisad városa zsidóságának hódoló nyilatkozatát — a jeruzsálemi első héber egyetem megnyitásának ünnepléséről — megelégedéssel fogadván, kegyelmesen elrendelte, hogy a novisadai zsidóságnak ezért meleg köszönete kifejeztessék.

— **A közegészségügyi miniszter Novisadon.** Novisadról jelentik: Dr. Mitetics Szlavko közegészségügyi miniszter húsvét vasárnapján feleségével autójával Novisadra érkezett és megtekintette az egészségügyi kiállítást, ahol dr. Markovics Lázár egészségügyi osztályfőnök és dr. Jokics Vlada egészségügyi előadó kalauzolták. A miniszter megelégedésének adott kifejezést a látottak fölött. Az egészségügyi kiállítást ezzel bezárták. A kiállítás anyagát Szomborba szállítják és az ottani poliklinika május hó 10-iki megnyitására fogják bemutatni.

— **Kitüntetés.** A király Petrilovics Emil volt tényleges hadnagyot a nemzeti eszme és törvényes jogrend védelmében szerzett polgári érdemeinek elismerésül a koronás ezüst érdemrenddel tüntette ki.

— **A szuboticei demokrata képviselők agitációs utja.** Grof Milán és dr. Pleszkovics Lukács nemzetgyűlési képviselők a húsvét két napján agitációs utat tettek a szuboticei kerületben. A két képviselő a demokratapárt szuboticei helyiszervezeteiben több értekezletet, továbbá Tavankuton és Bajmokon gyűlést tartottak.

— **A harmadikosztályú adókvetések.** A szuboticei pénzügyigazgatóság közli, hogy a harmadikosztályú kereseti adókvétbizottság április 22-ikén kezdi meg az V., VI., VII. és VIII. kör, valamint a hozzátartozó szállások 1920—22. évi adójának a tárgyalását, a városháza II. emeleti 84. számú hivatalosobájában. Az adótárgyalásra a felek nem kapnak külön időzést, hanem a hivatalosoba ajtaján függesztik ki azok névsorát, akiknek adóját tárgyalni fogják.

— **Változások a bánáti közigazgatásban.** Beckerekéről jelentik: A helyigymintisztérium elfogadta Veszelinovics Milivoj kikindai városi tanácsnok lemondását és helyébe Ratarov Zsivojint nevezte ki. Kraimovics Dániel gyulai jegyzőt Szerbelemérré és Popics Zoran szerbeleméri jegyzőt Gyálára helyezte át a helyigymintiszter.

— **Kanyarójárvány Szentán.** Szentánról jelentik: Szentán oly nagyarányú kanyarójárvány lépett fel, hogy dr. Borgyosky Milivoj városi tiszti főorvos elrendelte több iroda bezárását. A hatóság minden intézkedést megtett, hogy a kanyaró további terjedését megakadályozza.

— **A Vermes Gyula-birtok feloldása.** Az agrárreformminisztérium egy kiküldött bizottsága nemrég feloldotta a szekvesztrum alól dr. Vermes Gyula 418 hold földjét. Kedden az agrárreformminisztérium újabb kiküldöttel értekezletet tartottak a szuboticei főispáni hivatalban a birtok feloldásáról, amelyet hír szerint hatálytalanítani fognak. A magyar radikális párt felhívást intéz a birtokon lévő magyar telepesekhez, hogy e hó 18-án délelőtt 11 órakor jelentkezzenek a klubban.

— **Vonatkisikl's.** Djakovórol jelentik: Az Osijekről Djakovóra induló személyvonat néhány állomással Djakovó előtt kisiklott. A mozdony és négy személykocsi kiugrott a sínekről. Több utas könnyebben megsebesült.

— **Kiütéses tifusz a Szerémségben.** Novisadról jelentik: A Szerémségben több helyen kiütéses tifusz-megbetegedések fordultak elő. Szomszékikarlovicin Dljanovics Milán földműves, Petrovaradinban Spalje Miksa, aki Skopljéből érkezett oda, betegedett meg kiütéses tifuszban. A novisadi kórházba szállították Komáromi Mária és Marianovics István novisadi és Lehr Keresztély vrbszi lakosokat, akik a szerémségi városban kaptak kiütéses tifuszt. Osijeken Csucsek Jován hajónautás betegedett meg kiütéses tifuszban. Dr. Schwarz Péter, a novisadi bakteriologiai intézet vezetője autóján bejárta a fertőzött vidékeket és azokat fertőtlenítette. Dr. Markovics Lázár egészségügyi osztályfőnök és dr. Jokics Vladi egészségügyi felügyelő inspekciós utat tettek a veszélyeztetett helyeken. A novisadi árvaház egy részét járványkórházzá alakították át.

— **Medgyaszai Vilma meggyógyult.** Budapestről jelentik: Medgyaszai Vilma állapota annyira javult, hogy kedden elhagyhatta a szanatóriumot. Orvosai szerint a művésznő néhány napi pihenés után ismét felléphet.

— **Emberölésért három évi börtön.** Novisadról jelentik: Zsivkov Dusan sztaribecseji asztalosmester a múlt év decemberében szóváltás közben leszurta régi haragosát, Jelics Száva sztaribecseji köművesmestert, aki behalt sebébe. A novisadi törvényszék Gomirac tanácsa kedden tárgyalta ezt a bűnügyet. Dr. Lemais Jován államügyész szándékos emberöléssel vádolta Zsivkovot, míg dr. Szekulics Milán védő kérte az önvédelem megállapítását. A bíróság a vádlottat három évi börtönre ítélte. Ugy az ügyész, mint a védő felebbezett.

— **Elfogott pénzhamisító.** A kikindai rendőrség közöltevelet adott ki Schiessler Ignác műszerész ellen, aki Kikindán és Beckersken hamis százdinárosokat hozott forgalomba. Mint Zsombolyáról jelentik, detektívek felismerték ott Schiesslert és letartóztatták. Schiessler beismerte, hogy Kikindán és Beckersken százötven darab hamis százdináros értékesített. A pénzhamisítót Temesvárra szállították, ahol már régóta folyik ellene eljárás pénzhamisítás miatt és csak ottani ügye elintézése után adják ki az SHS. királyságnak.

— **Szerencsétlenség a szántóföldön.** Novisadról jelentik: Krautwurst Henrik gazdag vrbszi földbirtokos kedden délelben kiment földjére hengerelni. A szomszédok délután észrevették, hogy Krautwurst lovai törött ruddal vonszolja a nehéz hengert, a gazdát pedig nem látták sehol. Keresésére indultak és megtalálták egyik szénaboglya aljában holtan. A nyomozás megállapította, hogy a lovak elragadták a hengert, a sebes vágatás közben eltört a rud és a bakon ülő Krautwurst a henger alá került, amely keresztülment rajta és agyonnyomta. Az orvosi látlelet szerint a lovak több száz méteren keresztül hurcolták a szerencsétlen Krautwurstot maguk után.

— **Felelőtlen elemek letépték a Bács-megyei Napló novisadai fiókkiadóhivatalának cégtábláját.** Novisadról jelentik: Szombat éjjel felelőtlen elemek letépték és elhurcolták a Bács-megyei Napló fiókkiadóhivatalának cégtábláját. A Bács-megyei Napló fiókkiadóhivatala és fiókszerkesztősége a jól ismert és több hasonló botrány főhőseként szereplő egyének ellen az ügyészségen megteszi a büntető feljelentést, egyben bejelenti a garázdálkodók újabb merényletét, melyet várcszzerte mindenki párt- és nyelvi különbség nélkül elítél, az újságlró egyesületnek.

— **A banjalukai gimnázium szuboticei tanulmányútja.** Szerdán déli egy órakor érkeznek Szubotícára a banjalukai gimnázium fiú- és leány-növendékei dr. Damaska inspektor vezetésével. A tanulmányúton levő középiskolai tanulókat a város tanácsa, a katonai és polgári hatóságok és a szuboticei gimnázium növendékei fogadják a pályaudvaron. A menet katonazenekarral a városháza elé vonul, ahol a város részéről üdvözlők a vendég-diákokat. Este fél kilenc órai kezdettel a szuboticei gimnázium „M'adost" ifjúsági kórtüregyűlése a városi színházban hangversenyt rendez, csütörtökön pedig a gimnázium nagytermében lesz hangverseny a Vörös Kereszt egyesület javára. Csütörtök délután és pénteken délelőtt a boszniai vendégek megtekintik a város nevezetességeit, köztük a városházát és a Ferrugyárat, péntek délután pedig Palicsra rándulnak ki, ahol a városi tanács vendégei lesznek. Szombaton a diákok folytatják tanulmányútjukat Somborba. A szuboticei diákünnepélyek védnökségét Gyorgyevics Dragoszláv főispán és neje vállalták.

— **A kocsmá áldozata.** Krélics Mihály szuboticei napszámos néhány nappal ezelőtt ittas állapotban távozni akart a Barátok temploma melletti kocsmái pincehelyiségéből. A lépcsőről azonban visszaesett és koponyacsonttörést szenvedett. A mentők beszállították a közkórházba, ahol vasárnap hajnalban meghalt.

— **Bombát találtak a mármaroszigeti román kaszinóban.** Mármaroszigetről jelentik: Szombaton reggel a mármaroszigeti román kaszinóban a takarítónő egyik pamlag alatt acélburkolatu bombát talált. A szakértők megállapították, hogy a bomba, amely hetvenöt milliméter kaliberű, ekrazittal van töltve és robbanás esetén százméteres körzetben okozott volna pusztítást. A nyomozás megindult a merénylet tervezőinek kézrekerítésére.

— **Homokot lopott.** Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék Gomirac tanácsa kedden tárgyalta Heinburger Antal bűnügyét, aki a felsőplavnai kincstári erdőigazgatóságtól 50 köbméter homokot lopott el. A törvényszék emiatt Heinburger egy havi fegyházra ítélte.

— **Szent Antal tolvaja.** Apatinból jelentik: Szombaton a római katolikus templomban levő Szent Antal-persely kinyitásokor a plébános a perselyben egy zacskót talált. A zacskó a persely nyílására volt belülről ráerősítve, úgy, hogy az adományok nem a perselybe, hanem a zacskóba estek. A tolvajnak nyilván az volt a szándéka, hogy a zacskót, ha megtelik pénzzel, a perselyből kiszedje. A nyomozás a tettes kézrekerítésére megindult.

— **Öngyilkosság.** Novisadról jelentik: Herczog József huszonkét éves volt artista, aki Amerikából érkezett haza anyja látogatására, szulát- és veronáldattal megmérgezte magát. Kórházba szállították, ahol az orvosok gyomormosást alkalmaztak. Állapota nem életveszélyes. Tettét életuntságból követte el. Érdekes, hogy Herczog József volt az, aki a nemrég öngyilkos lett Murgoski Mia masamódlánynak az első segélyt nyújtotta.

— **Elfogott levélfosztogató postás.** Novisadról jelentik: A rendőrség a postaigazgatóság feljelentésére régóta figyelte a novisadi postai alkalmazottakat, mert az utóbbi időben sok ajánlott és Amerikából jött egyszerű levél tűnt el. A nyomozás folyamán a rendőrség a levélfosztogatókkal gyanúsított Rákosi István levélkézbesítőnél házkutatást tartott, mely alkalmával több aranyórát, fülbevalót és egyéb tárgyakat találtak, amelyeket Rákosi a levélfosztogatás útján jutott pénzből vásárolt. Ágyában két amerikai és négy más külföldi levelet találtak. Rákosi és felesége beismerték, hogy az érkezett leveleket átvilágítással megnézték és amelyekben pénz volt, azt kifosztották. A rendőrség mindkettőt letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

— **Eljegyzés.** König Béla (Vršac) és Engler Mancy (Subotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Rosenberg Rózsikát Martonošról eljegyezte Klein Jenő Debeltől. (Minden külön értesítés helyett.)

Müller Bözsi (Horzós) és Singer Imre (Kassa) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Adler Hilduska (Bačko-Petrovoselo) és Glied Gyula (Subotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A „Luxemburg grófia” Szubotícán.** A szuboticei műkedvelők legközelebb a Luxemburg grófia című operettet fogják bemutatni. A főbb szerepeket Reiter Ilonka, Weisz Irénke, Mayer Béla, Richter Ferenc és Weisz Ferenc játsszák.

— **Leégett tisztviselő-lakás.** Novisadról jelentik: A vasuti állomás melletti tisztviselő-lakás, ahol Vida Viktor, a szuboticei vasutigazgatóság tisztviselője lakik, hétfőn kigyulladt és a tetőzete teljesen leégett. A padláson Vidának 20.000 dinár értékű holmija pusztult el.

— **Kiüttek a főtárgyalást a tovarisevői szrnaós gyilkosság ügyében.** A novisadi törvényszék június 2., 3. és 4-ikére tűzte ki annak a szenzációs bűnügynek tárgyalását, amelynek vádlottja Vasziljev Iszó, a tovarisevői szrnaósok vezére, aki egy népgyűlés után leszurta Radojsin Tosát, a tovarisevői orjunisták elnökét. Az igazságügyminiszter, tekintettel a beidézett ötvenhét tanu kihallgatásából eredő nagy költségekre, a főtárgyalást a novisadi törvényszék előterjesztésére Tovarisevóra tűzte ki.

— **A kölcsönadott vetőgép.** Novisadról jelentik: Veszics Zsárkó szabályai földművestől Stojšin Steván földbirtokos néhány nap előtt kölcsönkérte a vetőgépét, amelyet használat közben elrontott. A gépet kijavíttatta és így adta vissza húsvétvasárnap tulajdonosának. Ebből szóváltás támadt, aminek hevében Veszics egy vadruddal fejbevette Stojšint, akit súlyos sérülésével eszméletlen állapotban szállították a novisadi közkórházba. Állapota életveszélyes.

— **Két évi börtön nem létező áru eladásáért.** Novisadról jelentik: Kedden tárgyalta a novisadi törvényszék Gomirac-tanácsa Kuzmanovics Milán titeli mézárós ügyét, aki 1923 április 10-én Sajkásszentivánon Kis-Adamov Györgytől 24.500 dinárt csalt ki előlegül egy vagon tengeri szállítása fejében. A pénzt Kuzmanovics elköltötte, a tengerit azonban nem szállította le. A törvényszék a csaló mézáróst két évi börtönre ítélte.

— **A Színházi Élet húsvéti száma** a szokottnál is gazdagabb tartalommal és nagyobb terjedelemben jelent meg. A lap külön jugoszláviai mellékletet is ad és közli Szenes Béla kis regényét és Henry Baillie „Nászinduló” című drámáját. A húsvéti szám a Színházi Élet jugoszláviai főbizománysának a Litteráriának árusítóinál kapható.

— **Miadost-ifjúság.** Ilyen címmel szlavmagyar nyelvű diáklap indult meg Szubotícán Csincsák Elemér szerkesztésében. A tartalmas lap előfizetési ára egész évre 36 dinár. A lapot Mamuskos könyvkereskedése adja ki.

Steiner Böske szubotical hangversenye. Steiner Böske, Hubay Jenő kiváló tehetségű tanítványa április 23-án este fél kilenc órai kezdettel tartja meg szubotical hangversenyét a városi színházban. A fiatal hegedűművész koncentrációját, legutóbbi nagy bécsi sikere alapján, nagy érdeklődés előzi meg és a hangverseny a szezon egyik legsikerültebb koncertjének ígérkezik. Jegyek elővételben kaphatók a Vig-féle könyvkereskedésben.

Az Árvácska bemutatója Becskereken. Husvét vasárnapján mutatta be a becskerei Kadima sportklub Zerkovitz és Bus-Fekete operettjét, az Árvácskát zsúfolt ház előtt. A címszerep Kovácsik Irma kreálta bájosan, közvetlenül. Spira Erna kitűnő szubrett, temperamentumos és igen jól táncol. Csányi Mariska élethű alakítása nagyon tetszett. A férfi-szerepben Spira Károly játszott ambícióval, ügyesen. Flesch Lipót felke volt az előadásnak, mint rendező és szereplő egyaránt. Nyáray Rezső alakítása magasan fölülte áll a műkedvelő színvonalnak. A többi szereplők is elismerésemeltoan járultak hozzá az előadás nagy sikeréhez. Daun Il és Edith Amor-táncukkal nagy tetszést arattak. Fischer Lici, Schneider Ius, Flesch Ibi, Kämpfner Dóri és Kurländer Anti is kedvesen ügyeskedtek gyermekszerepekben. A zenét a katonazenekar szolgáltatta Lang Imre vezetésével.

Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rendelését áthelyezte Volvoda Putnika trg 4. sz. alá (törvényszékkel szemben.) Rendel gyermek és czipő betegeknek d. e. 9-10. bőr és nemi betegeknek d. u. 3-5-ig

Dr. K. Vermes Anna orvos a novisadi állami tüdőbeteg diszpensár és állami kórház röntgenológusa Novisadon Duna utca 17. sz. alatt április 16-án megkezdte rendelését.

Vasúti balesetbiztosítást kötvény útján váltson a Rossija-Foncléranál.

Ha a budapesti kereskedelmi és gazdasági viszonyokról pontosan tájékozódni akar, vegye meg Budapest legjobbnaplapiját az Esti Kurir-t. Előfizetéseket felvesz a jugoszláviai főképviselő, Heumann Mór Szubotica és a Bácsmegyei Napló minden árusítója.

KÖZGAZDASÁG

Az iparoshitelkről szóló törvényjavaslat. Beogradból jelentik: A minisztertanács legutóbbi ülésén tárgyalta az iparoshitelkről szóló törvényjavaslatot. A kormány a javaslatot jóváhagyás után már be is nyújtotta a parlament elnökségéhez, úgy hogy a parlament összeülése után a javaslatot azonnal kiadják a törvényhozó bizottságnak.

A román kormány megengedte a gabona-bevitelt Romániába. Bukarestből jelentik: A kormány arra való tekintettel, hogy a belföldi gabonakereskedés teljesen elfogytak és a belföldi árak már különben is elérték a világpiaci nívót, elfogadta a mol árak szindikátusának a javaslatát, hogy a külföldről engedjék meg a gabonabehozatalt. A kormány hozzájárulását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy az aratásig semmi körülmények között nem szabad a liszt-, illetve kenyérrájakat emelni. Kikötötte még a kormány, hogy a lisztfőlé legkisebb kizárólagos elővételi joga legyen. Az árakat a mindenkori világpiaci árak szerint fogják megállapítani.

Konferencia az országos vásárok rendezése ügyében. Becskerekről jelentik: Az Oszijeki kereskedelmi és iparkamara konferenciát készít elő az országos vásárok rendezése ügyében. A kamara a zagrebi, becskerei és novisadi kamarákhoz átiratot intézett, amelyben azt a kérdést veti fel, hogy nem volna-e célszerű csökkenteni az országos vásárok számát. Az átiratra most válaszolt a becskerei kamara, közölve, hogy ezzel a kérdéssel már a múlt évben is foglalkozott és szintén azon az állásponton van, hogy országos vásárt csakis városokban és járási székhelyeken tarthassanak. A mai helyzet ugyanis az, hogy minden falu engedélyt kapott országos vásár megrendezésére, ami által ezeknek a vásároknak

a közgazdasági jelentősége nagy mértékben csökkent. A sűrűn előforduló vásárok nem csak a közönségnek, hanem a termelőknek is árt, akiknek jóval több költséget jelent az állandó szállítási, míg ezzel szemben kisebb forgalmat tud elérni, tekintettel arra, hogy a fogyasztó közönségnek több alkalma van szükségleteit beszerezni. A becskerek-kamara igazgatója hét főtől délelőtti ülést tart, amelyen kijelölik azokat a delegátusokat, akik részt vesznek majd az oszijeki konferencián.

SPORT

Szubotica:

Bácska-Concordia 1:0 (1:0). Bíró: Csajághi. A Bácska felkes játékaival meglepetést hozott: a zagrebi vendégcsapat, amelynek biztosra vehető volt a győzelme, kénytelen volt vereséggel elhagyni a pályát. A Bácska gyenge csapattal állt ki, Slezak helyén egy teljesen használhatatlan szélsőjátékoskal, ami erősen megrendítette a csapatot. A zagrebiak kezdtek a támadást, de nem siették a góllal. Szépen játszottak, tulsokat kombináltak, az első félidőben nem is löttek kapura — és ez volt a veszteség. A Bácska csatársora Marci-kicsel az élen váratlanul áttörte a zagrebi védelmet és a 12-ik percben a szabhadon álló Kovács megszerezte a győztes gólt. A zagrebiak ezután sem fekdtek bele a játékba, biztosra vették a győzelmet, úgy, hogy az első félidőben, noha legalább öt gólt adhattak volna, nem változott az eredmény. A második félidőben a Bácska nagyszerűen működő védelme pedig már nem is engedte kapuközeibe a zagrebiakat, akik most már löni is kezdtek, de a messziről lött labdákat Virág kényelmesen fogta. Percenként változott a helyzet, hol a Bácska, hol a Concordia került frontba, végül is a sikeren felbuzdult piros-fehérek döntő támadást kezdtek a zagrebi kapu ellen, amelyet többször komoly veszély fenyegetett. Egyedül Kuluncsics III. rossz játéka miatt köszönhetik a zagrebiak, hogy nem nagyobb a vereségük. A győztes csapatból Marci-kics, Kovács és Sárcsics I. váltak ki. A halvesora nem állt feladata magaslátán. A védelemben Cubics volt a hasznosabb, Kuluncsics kissé könnyelműen játszott. A zagrebi csapat szép iskolajátékot mutatott be.

Concordia-Sand 2:0 (1:0). Bíró: Má-zics. A Sand husvét hétfőn avatta fel ünnepélyes keretek között Szegedi-uti új pályáját. A város és a katonaság megjelent vezetőségének üdvözlése után katonazene mellett állt fel a két csapat. Még csak az utolsó óktus hiányzott a mérkőzés megkezdéséhez, a szokásos pályafelavató labdarúgás. Gyorgyevics Dragoszláv főispán, akit felkérték erre az aktusra, a két szembenálló csatársor között ment be a pálya közepére és a zagrebi kapu irányában belerugott a labdába. Ezt az előnyt azonban nem tudta kihasználni a Sand, mert néhány perc múlva a zagrebiak már a szubotical védelmet foglalkoztatták. Az 5-ik percben Kovács hátraadta a labdát Siflisnek, aki azonban nem figyelt oda. Parel rászaladt a labdára és éles lövéssel a hálóba küldte. Kezdet után a Sand támadott és az első félidőben többször alkalma nyílt gólszerzésre, de a helyzeteket a csatárok nem használták ki. A második félidőben — váratlanul — döntő fölénybe került a Sand. Zagreb teljesen leszorult és csak néha tudta egy-egy lefutással változtatossá tenni a játékot. A Sand kis szerencséjével a győzelmet is megszerezhetette volna. A félidő vége felé szabadult fel a Concordia. A 41-ik percben Armano megszökött és tizenhatoson Parelhez passzolta a labdát, aki lapos lövéssel a második gólt is megszerezte. A Sand nem érdemelte meg a vereséget. A Concordia ugyan technikai fölényvel rendelkezett, azonban a Sand ugy a védekezésben, mint a támadásban eredményesebben játszott. A szubotical csapatnak különösen a halvesora volt jó. A csatárok kényelmesek voltak. Kovács indiszponáltan játszott, ugyszintén Siflis is. Má-zics többször hibázott.

Szombor: Amateur-OSKV (Novisad) 3:2 (1:0). Novisad: NAR-Gradjanski (Oszijek) 2:0. Vasárnap. NAK-Gradjanski (Oszijek) 6:0. Hétfőn.

Verbász: SMTC-VSC 3:2 (2:2). Vasárnap. VSC-Beogradi SK 2:0 (0:0). Hétfőn. Meglepetés. Amateur-Juda Makkabi (Novisad) 1:1 (1:1).

Szenta: Szubotical Sport-SZAK 4:2 (0:1). SZAK-Ferrum (Szubotica) 0:0.

Becskekerek: Borac-Kadima 0:0. Obilics-Schwäbische 6:1 (3:1). Vasutas-Slavia 3:2 (2:1). Hétfőn: Amateur (Zimony)-Obilics 3:3. Slavia-SMTC 2:1 (2:0).

Oszijek: Szombori Sport-Hajduk 1:1. Slavia-Pécsi vasutasok 4:1. Hétfőn: Szombori Sport-Pécsi vasutasok 2:0. Slavia-Hajduk 6:0.

Zimony: Amateur-Kulai SC 4:1 (3:0). Meglepetés.

Beograd: BSK-Liben (Prága) 2:1. Jugoszlavia-Liben 8:1.

Zagreb: Gradjanski-FC Basel 2:0 (1:0). Vasárnap. Gradjanski-FC Basel 1:0 (1:0). Hétfőn.

Budapest: FTC-MTK 2:1 (0:1). Az FTC jobb halvesora döntötte el a meccs sorsát. Az MTK gólját Orth, az FTC góllait Kohut és Héger lötték.

DPC (Prága)-UTE 2:2 (2:0). Az UTE góllait Limbeck lötte. WSC (Bécs)-FTC 5:0 (4:0). Hétfőn: MTK-DPC 3:1 (2:1). A magyar csapat Orth nélkül is könnyen győzött. Vasas-III. ker. 3:1 (0:1).

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. április 14.

Zürich 8.35. Budapest deviza 1159-1167, valuta 1139-1161. Prága deviza 54.625-55.125, valuta 54.375-54.875. Berlin deviza 67.75-67.95 milliárd márkán, valuta 67.3-67.7 milliárd márka. Bécs deviza 1146-1150, valuta 1139-1145. London deviza 295. Newyork deviza 1.6225.

Zürich, ápr. 14. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 2660, London 2476, Newyork 317 ötnyolcad, Brüsszel 2610, Milánó 2120, Amsterdám 20673, Berlin 133 öttizenhatod, Bécs 72 négynyolcad, Szófia 377.5, Prága 1535, Varsó 99.75, Budapest 72, Bukarest 2.35.

Beograd, ápr. 14. Zárlat: Páris 318, London 296.15-296.25, Newyork 61.85, Genf 11.96, Berlin 14.76-14.77, Amsterdám 24.80, Milánó 253.50-254.20, Prága 183.75-184, Bécs 872-874, Budapest 862, Szaloniki 110, Bukarest 27.50-27.75.

Noviszadi terménytőzsde, ápr. 14-én. Csendes irányzat mellett csak tengereiben volt forgalom. Bánáti áprilisi 175 dinár, május-juniusi 195 dinár, szerémi 160 dinár, szerbiai májusi 185 dinár.

Csikágói gabonatőzsde, ápr. 13. Buza májusra 156.625, Buza júliusra 142.5, Buza szeptemberre 132.625, Tengeri májusra 107.625, Tengeri júliusra 111.625, Tengeri szeptemberre 111.75, Zab májusra 41, Zab júliusra 42.75, Zab szeptemberre 43.25, Rozs májusra 116,

Rozs júliusra 109.5, Rozs szeptemberre 100.5.

Newyorki gabonatőzsde, ápr. 13. Buza őszi vörös 194.75, Buza őszi kemény 171.75, Tengeri 122.625, Liszt sp. w. cl. 700-775.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A novisadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Vukovar 180 (-3), Palánka 186 (-), Novisad 171 (-3), Zemun 182 (-4), Pancsevo 151 (+5), Smederevo 257 (-3). Dráva: Maribor 80 (+15), Zakanj -82 (-), Oszijek 61 (+9). Száva: Zagreb 14 (+46), Sisak 175 (+15), Jasenovac 360 (+16), Bród 300 (+16), Samac 180 (+10), Mitrovica 262 (-4), Beograd 112 (-3). Tisza: Senta 70 (-14), Bece 72 (-4), Titel 170 (-3).

A mérhetetlen fájdalomtól megtörve jelentjük mély bánatunkat, hogy a leggyengédebb férj, a legönfeláldozóbb apa és rokon

POLLÁK LAJOS

küzdelmes munkával telt és mindenkor nemes tisztaságban ragyogó életének 55-ik évében, folyó hó 14-én, délután ¼4 órakor az ölk sorából eltávozott. Megboldogult szerettünk földi maradványait folyó hó 16-án délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra a helybeli zsidó temetőben.

Subotica, 1925. április 14.

Gyászolják;

Özv. Pollák Lajosné szül. Glücksmann Mici felesége

Pollák Miklós Pollák Lillike gyermekei

Özv. Frankenstein Vilmosné Özv. Strommer Arturné Özv. Hesser Gyuláné Pollák Szerén Scheer Henrikné testvérei

Gara Adolf és neje apósa és anyósa

Scheer Henrik Gara Ernő Gara Dénes sógorai

Gara Ernőné sógornője

Legyen áldott emléke!

A suboticali izr. Szentegylet mély megilletődéssel jelenti, hogy előjárásának örökös tiszteletbeli tagja

POLLÁK LAJOS úr

vératlanul elhunyt. Érdemei, munkássága, becsületessége, felekezeti iránt való törhetetlen ragaszkodása annyira közzismert, hogy méltatásra nem szorul. Csak követendő példa gyanúnt állíthatjuk oda az ő egyéniségét és munkásságát és fájdalomunkban részvétet kell hogy érezen mindenki, aki az egyetünket ért veszteség nagyságát felfogni képes.

Az Úr adta, az Úr elvette, áldassék érte az Úr neve!

Subotica, 1925. április 14.

Szentegylet előjárósága és képviselőtestülete.

A „Dr. Singer Bernát“ Zsidó Szeretetház Egyesület elnöksége fájdalmas szívvel jelenti, hogy

Pollák Lajos úr

az egyesület elnöke, f. hó 14-én délután fél 4 órakor, a sors megdöbbentő akaratából elhunyt.

Pollák Lajos örökre bevészte emlékét az emberek szívébe. Munkás életének legjavát, zsidó szívének teljességét nemes életén át a szegényeknek, az elesetteknek nyújtotta oda. A dr. Singer Bernát Szeretetház Egyesület munkáját hirdető zsidókórház dicsősége, az ő dicsősége, mert annak megteremtése és jövőjének biztosítása az Ő alkotása.

Emlékezete az emberi sziveket mindig megtermékenyítően, a legnemesebb példaképpen örökké élni fog.

Subotica, 1925. április 14.

Pollák Lajos szesznagykereskedő cég személyzete mélyen megrendülve tudatja, hogy szeretett főnöke, mindannyiunk atyai jóakarója

Pollák Lajos úr

áldásdus és jótékony életének 55. évében f. hó 14-én örökre lehunyta szemeit.

Szeretett főnökünk hült tetemeit f. hó 16-án d. u. 3 órakor kísérvük a helybeli izr. temetőbe örök nyugvóhelyére.

Subotica, 1925. április 14.

Fenkölt emlékét szeretettel zárjuk szivünkbe.

TELEFON 122 FATELEP SUBOTICA

Bognárfa
Pinterfa
Bükkhasáb tüzi D 38
Gyertyánhasáb tüzi „ 42
Bükkapró tüzi „ 45
Gyertyánapró tüzi „ 50

házhöz szállítva. Állandó nagy raktár, vagontelekben is. Ostravi kovácsszén, faszén, cséplőszén.

Mérsékelt árak!

Milo Brdoz erdőipar

Braun Lázárnál
Subotica

3272

Fiatal gépész-üzemmérnök

Jelenleg vidéken, keresi r. k. leány vagy özvegy ismeretséget házasság céljából. Feltételek: bírtok, természetkedvelők előnyben. Csak komoly, nem anonim leveletet „Ingenieur I-101” jelleg alatt az Interklam d. d. Zagreb, Strossmajerova 6. továbbít. 3254

Most nyílt meg!

Berkes József

üveg és porcellán kereskedése
SUBOTICA

Zrinjski trg 9., István utca sarok nagy gyűmölcs piac

Üveg és porcellán árak nagy választékban.

Versenyképes árak.

Épület üvegezés és

képektervezés.

3225

„PUCH“ EKE

komplett, alig használt, gazdaságfeloصلás folytán olcsón eladó.

Wirtzinger József
fémüzerész V.-Beeskerek

327

Orvosok, gyógyszerészek, drogeristák, dentisták és fogtechnikus orvoknak

ajánlom
szolgálataimat

a Közegészségügyi Minisztériumnál és minden más jogi adminisztratív hatóságnál. E intézek minden más ügyvédi ügyet is a bíróságnál, minisztériumnál s a többi hatóságoknál

MISITS MIOLJUB ügyvéd
nyug. közegészségügyi min. államtitkár

Beograd, Dušanova 48/I.

3153

Fross-Büssing teher és Steyr szem-autónkhoz

soffört

keresünk azonnali beállításra. Csakis hosszabb gyakorlati bíró nőtlen jugoszláv állampolgárok ajánlatait kérjük eddigi alkalmaztatásuk, fizetési igényeik pontos megjelölésével

Hönig hengergőzmalom

HAVAS és FORGÁCS.

BACKA-TOPOLA

1921

ELADÓ

a topolai járásban elsőrendű gazdasági épületekkel és kastéllyal ellátott 170 lánccs birtok, melynek egyrésze a Krivaja mentén fekszik és kitűnő kaszáló. — Megtekinthető alulírott útján

Rónai Sándor

ügyvéd, Backa-Topola

3245

Felhívás

A Novisadi Hitelezők Védegyletének első rendes évi közgyűlésére

amely május 3-án d. e. 10 órakor, Novisadon a Kereskedők és Iparosok Egyletének termeiben (Nyegoseva ul. 1.) lesz megtartva, a következő tárgysorozattal:

1. Előjáróság jelentése az elmúlt év munkájáról, a zárszámadások betérjesztése és a felmentvény megadása.
2. Ez évi költségvetés megállapítása.
3. 7-tag (al. 4. § 11.) és három felügyelőbizottsági tag választása (al. §. 19.)
Novisad, 1925. április 10.

Dr. Branislav Borota s. k. Miroszávlyevics L. s. k.
3276 titkár elnök.

FILIP BUZAŠ KR. SUDSKI IZVRŠITELJU SUBOTICI

Izvrš. br. 126—1925.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, da će one pokretnine, koje su usled odluke broj 5802—1924. subotičkog kr. sreskog suda u korist ovrhovoditelja supr. Lajoša Beinhauer zastupan po advokatu dru Franji Hirt iz Subotice radi namirenja 600 dinara glavnice i spp. popisane i na 12.000 dinara procenjene i zapljenjene, poimence: kola i cigalja, na temelju odluke broj Gn. 7290—1924. subotičkog kr. sreskog suda na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 15. aprila 1925. pre podne u 11 sati u Subotici, VI. krug, Praška ul. br. 53. Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §-u 107. i 108. zak. čl. LX. od 1881. Subotica, dne 30. marta 1925. god.

FILIP BUZAŠ

kr. sudski izvršitelj.

Sentán a Royal szállodát, éttermet és kávéházat Jakovljević Milán urtól átvettem. Felhívom nevezett esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert később azokért felelősséget nem vállalok.

Senta, 1925. április 10.

3245

Kaupert Boldizsár

Értesítés

Bátorkodunk a n. e. közönség tudomására adni, hogy a Nemzeti kávéházba megérkezett Jugoszlávia legelismertebb elsőrangú énekesek és komikusokból álló társulata, akik minden este a legkellemesebben szórakoztatják a t. közönséget.

Szíves pártfogást kér

A vezetőség.

3230

Kezdete este 9 órakor.

Belőptidij nincs.

Értesítés

Ferenc nevű 19 éves fiam a szülői háztól eltávozott. Figyelmeztetek mindenkit, hogy senki ne hitelezzen neki, mert a hitelezett összegért fizetési kötelezettséget nem vállalok.

Bačko-Petrovoselo, 1925. április 13.

3250

Patócs István
gabonakereskedő

Baranyai Menekültek Gazdasági Egyesülete
Suboticiai Kerület

Értesítés

Fenti egyesület ezuton közli összes tagjaival, hogy hivatalos helyisége 1925. április hó 15-től kezdve a Wilsonova ulica 26. sz. alatt Kulundić-féle „Zöldfa” vendéglő külön terme, ahol 1925. április 19-én d. e. 10 órakor tartja meg e havi taggyűlését. Kéretnek az összes tagok, lehetőleg a vidékiek is a megjelenésre.

3253

Kerületi Vezetőség

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Szerdától - vasárnapig
Várkonyi Mihály
 Amerikában készült első világháború attrakciója, a szezon kimagasló eseménye

Dicsőség és szerelem
 Látványos filmjáték 6 felvonásban. A női főszereplő
Beatrice Joy
 Várkonyi M. gyönyörű látványa

Csütörtöktől - vasárnapig
 Először a szezonban!
Cirkusz Bekelev
 Berlini cirkusz közreműködésével készült egyedülálló cirkuszfilm

A szerelem őli
 Modern cirkuszdráma 6 felvonásban. - Főszereplő
FERN ANDRA
 világhírű trapezművész

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címezve közzétételére. Legkevesebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívás nélküli jellegű leveleket továbbítunk. Kérdéskérdésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Újves kisgazdáltevő anyanyelvű segéd, ki a szerb nyelvet bírja, azonnal felvételt kér. Rosenbergr Manó, úri- és női-divatruhász. 3251

Újves. Amler, Underwood, Olivér horvát-magyar betűkkel, cirillbetűs Erika utányos áron kapható kitűnő állapotban Teitsch Gáspárnál, Somborban. 3065

Fűtésben és manikűrözésben perfekt fodrásznő azonnalra felvételek Hirth manikűrszalonában, Lifka mellett. Bubirizurák halvácsása lelegegánsabban eszközölteinek. 3252

Sentán, volt Árpád-utca 25. számú házam, ugyanitt egy új hálószobabútor eladó, özv. Bergel Lajosné. 3239

Iómunkás borbélysegedet keresek azonnali belépésre. Huszák Pál Subotica, Aleksandrova ulica. 3279

Eladó, komplett magánjáró csónokkészlet elevátorral, 10 éves, jó állapotban. Kovács-gyártmány. Dr. Zoltán Stajic i Drugovi, Srbobran. 3104

Génirókiasszony, ki a magyar nyelven kívül a szerb vagy német nyelvet bírja, felvételek. Cim a kiadóban. 3283

Destilacija Orva D. D.
 Zagreb-Tešić
 Ajánl elsődrendű retorta faszenet vagonok elben. - Képviselet Subotica részére
Révai Adolf Subotica
 529 Telefon 551.

Intelligentes deutsches Fräulein mit Jahreszeugnissen sucht Stelle - wohnortlich auf Land. Unter Kinderliebend. 3277

Vasútvonal mentén új gőzmalom kendergyárral eladó. Nagy előny, tüzelőanyagmegtakarítás, mert a fűtés a kendergyárból felhalmozott pozdorjával történik, ugyszintén gőzházán eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt id. Pany József, Prigr-Sv. Ivan. 3187

VÉTEL-ELADÁS
 15 hold föld, fele szőlő és fele szántó, vagy egy és két holdként eladó, Barosics Ferenc vendéglősnél Kraljevbroz, állomásnál szemben. 3231

Iparcikk terjesztésére, amelyre minden szakmabeli üzemben (műhelyben) szükség van
képviselők kerestetnek
 Könnyű munka, jó kereset. Kis kanció szükséges. Ajánlatok lehetőleg szerb-horvát nyelven „Za-4802” jellegűvel a Publicitas d. d. hirdető iroda Zagreb, 3257 Gunduličeva 11. címre küldendők.

Kereskedők és iparosok figyelmébe ajánljuk a wien és budapesti híte ezüsti védegytellet - mint egyeztető - több éven át folytatott eredményes munkálkodás után megnyitott
Kereskedelmi Egyeztető Irodát
VILIM FÖLDES NOVISAD, Željeznička ul. 70.

Cipőüzlet megnyitási CIPŐÜZLETETEM
 a „Bela Lala”-hoz, az Apolló épületében NOVISADOM
 (a városközponttal szemben) megnyitottam. - Állandóan raktáron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban. Kérem tekintsek meg a raktáramat vétkőtelenség nélkül. Kiváló tisztelettel
MAVRO POLL - K NOVISAD

GŐZKAZÁN
 Cornwall, 100 m² tüzelőfelülettel, 12 atmoszférés, sistem Babcock & Wilcox
olcsón eladó
 Üzembem megtekinthető a
Djakovarer Walzmühle A. G. Djakovo cégnél.
 (hova az a tanatok tétendők) 3169

AKI PARKETTÁZTATNI AKAR
 forduljon
HERMANN RUDOLF
 szaktájos mesterhez PETROVAC (Bačka) aki minden a szakmába vágó munkát a legolcsóbban és szakszerűen készíti el.
KÉRJEN AJANLATOT!

'VESNA' HAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 S U Š A E

Rendszeres szentély és áruforgalom
DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA
 Első szerb hajó az vállalat, melynek hajói hazai kikötőben indulnak. - Bővebb felvilágosítással azo gál:
ALDAN SZVETISZLAV VÉTO JELE VELIKA-KIKINDA.

Radtájszita. Kovács Budapest gyártmány, 2 drb dupla, 3 drb szimpona gyártás csapággal, kifosztatlan állapotban, teljesen bevonva és ott egy 750 cm hosszú 70. transzmisszió-tengely utányos árbán eladó, Freund Károly gézmalom Bačko-Petrovoselo. 3166

Eladó vendéglő 25.000 lakosú városban, a főutca közelében saroképület lakással ivószobákkal, utonnan épített nagy tanceteremmel, vaszerendára épített nagy pincével, egy kisebb pincével, amelyet az iccés használ, 4 lóra való istállóval, kukoricakatarákkal, villanyvilágítással, 650.000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. - Uwanott 10 a fehér és sárga bab is eladó. 2928

Eladó 30-32 HP eredeti Máv Asztra szivógázmotor, magánjáró, maldnél ut. Jónás István, Bács-Bácska. 3173

Hízott dísznök 3 méter, mázsásak, eladó 7 drb Potiskóvetnikofán (Tiszaszentmiklóson). Érdeklődni nevanott. Milyty Mikovitynál. 3275

Új zongorák pianók, csakis elsődrendű világmárkák, a leghosszabb létezés részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Leznakvöb válasszék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 3942

Szoba- és konyhabútor szörösen eladó, Sombor, skli put 57. 3258

„ORPHEUS”
 zenemű- és hangszerekészítés
 Jelačićeva ul. 6.
 Minden nemű zeneművek, Opera és operettek zongorakivonatai, iskolai, zenehallgatási nagyválasztékban, Elsőrangú és kiváló hangszerek, Valódi Pirazzi harok

Autó, ötüléses, Ford, nagyon olcsón eladó, Kormos és Bobán Bačko-Petrovoselo. 3262

KÜLÖNFÉLE

Kankónál (zennyves foltválnál), huzvosóbantalmaknál, fehéríolválnál legjobban hatnak a már 19 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. - Minden gyógyszerárban és drogeriában 20 dinár árban kapható. Postán utánvétellel: Blum (Illés) gyógyszerár, főpostával szemben. 2159

Ócskavas gyanánt eladók: szilikoronzok, csapágyak, transzmissziók, traversék stb., továbbá egy 4 HP lokomobil, téglafelvonó, esztergapad 350 mm, ágyhosszal, Emilia-malom, Hodoš. 3201

Beltéren különbeíratu bútorozott szoba kiadó. - I. Trenkova ul. 9. 3267

KISS ZÁLOGINTÉZETE
 mindenféle értéktárgvakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra: v. férfi női raglán és télikabátnak való. Ékszeres, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Bútorozott szoba, különbeíratu uccai, villanyvilágítással, azonnal kiadó. Pozsárkó, Szeredi szőlők 214. Mária képnél, volt Zsámbokv-ház. 3260

Olcsó méz érkezett. Kapható Ciril-Method trg és Trumbićeva ulica sarkán, a csirkeplaccal szemben. 3276

Jó házból való fiatal lányt 1 1/2 éves kislányon mellé felvennék. Lakás nélkül. Cim: Rosenfeld Sándor borkereskedő, Sokolska ul. 1. 3075

SCHÖFFER HUGÓ
BANKÜZLETE
SOMBOR

TELEFON Iroda: 173. Lakás: 79

BANKÜZLET
 Sorsjegyek vétele
 Biztosítási üzletek legelőnyösebb feltételek mellett. Jégkárbiztosítások.

HÁZASSÁG

Mélnők 40 éves, nőden, kath. vallású, szimpatikus, nemes jellem, szorgalmas, takarékos, nyelvtudással, 1925-re kereső egy képzett leány vagy özvegy ismeretségi házonli tulajdonságokkal, házasság céljából, ki vagyonával az önállóságban való törökvesztéssel szegény. Hölvelek, kik németül beszélnek, kik lehetőleg zenészek és egy félmillió dinár vagyonnal rendelkeznek, mely vagyon azonban az illető tulajdonos marad, vagy megelégedőleg biztosítva lesz, kéretnek ajánlatukat, lehetőleg fényképpel, amelyet visszaküldök. «Soha nem fogom megbánni» jelző előtt megkésőbb e hó 30-ig Schmolka hirdetőjébe Norvad, beküldeni. Bengülés iránylatatba vagy földbírtokba nem, kizárt. A legszigorubb diszkreció becsületével biztosítva mindkét részről. 3265

PATKÁNIN
 (törv. v.)
Patkányirtószer
 Doboza: 12 din. 50 para 1091 Kapható: Patkánygyár Vel.-Bečkerek Jótálunk az eredményért!

Keresek görögországi állandó munkára szakmunkás szobafestő és mázósegédeket. Szükséges az utlevél kiállításához erkölcsös fényképes személyazonossági bizonyítvány, valamint 2 drb fénykép. Utleveleket a cég szerzi meg. Anton Reisinger Beograd, Sarajevska ul. 9. 3263

FALAPÁT FAVILLA KASZA
 és mindenféle szerszámnyelek prima búlkfából és NYIRFASEPRÖM nagyban jutányos áron
Mirko Beck Subotica
 Kuća Lifka Etoskop

Ein intelligentes deutsches Fräulein wird zu einem dreijährigem Knaben gesucht. Reflektanten mögen sich bei Julius Kemény, Subotica, Kralja Petra 6. vorstellen. 3202

Egy nagymunkást keresek állandó munkára azonnali belépésre. Mijo Pašty szabó, Brod n/S 3241

Nea-Crem
 legmegbízhatóbb arc- és kézápoló
 KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

Jó házból való fiatal leány gyermekek mellé ajánlkozók. Vidékre is elmenne. - Cim novisadi fiókiadóban. 3218

Stabilizációs okleveles, több évi gyakorlattal állást keres. «Bega» hirdető és közvetítő Vel.-Bečkerek, a főpostával szemben. 3274

Kifutó felvételek, F. Kovács druz. 3249

LEVÉLEZÉS

Minus. Megkaptam. Eszrevettem. Pontos időt már máius véren közöltem. Ott leszek. Üdvözlöm. Béla. 3264

FOGLALKOZÁS

Virágkörtészt keresek pusztára, egyedülálló, idősebb munkabíró embert, ki a rózsákhoz, virágokhoz és füvezházhoz tökéletesen ért. Szíves ajánlatokat kér Gever Henrik földbírtokos, Crvenka, Bačka. 3247

Megbízható, tisztaság kedvelő, egészséges (kellemes megjelenésű, szerény igényű) nő, aki házi teendőkben járatos, minden munkát végez, jó otthonra vágyik. Jelentkezzen egyedülálló nőden kereskedő, S. Bešin Dragutinovo, (Banat.) 3233

MŰVÉSZI KIVITELŰ SMYRNA ÉS PERZSA szőnyegeket készít GYAPJUIPAR RT. Vel.-Bečkerek

KÉPVISELETEK: Subotica: Hoffmann Mihály özvegye - Novisad: Krausz Ede - Sombor: Butorcarnok - Zagreb: S. Turkočić Oktogon

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Laphirdető Rt. körirányzójában Subotcán.